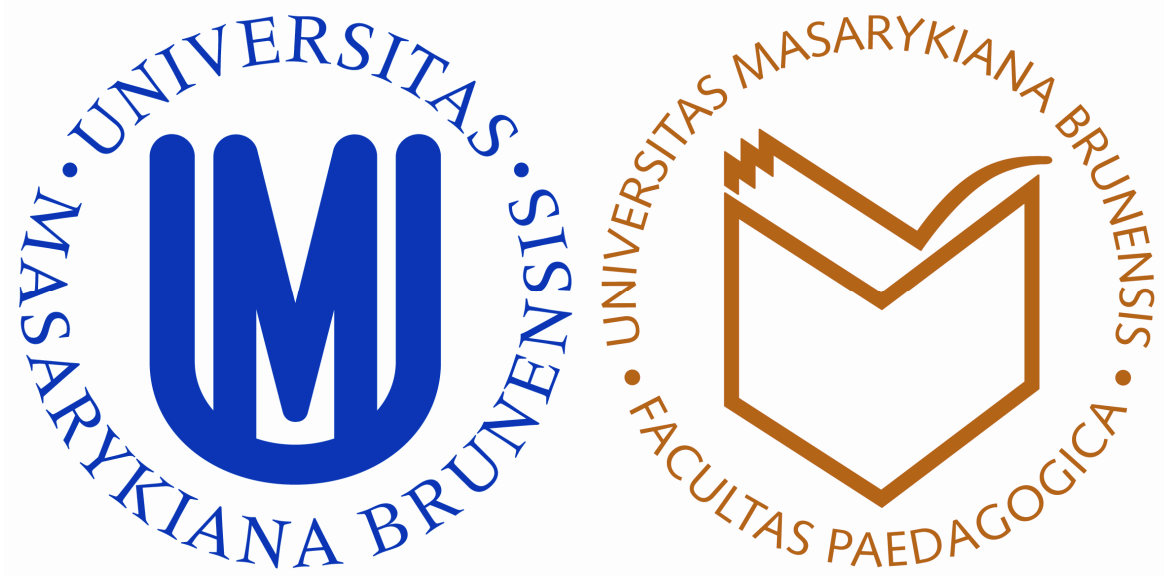

MASARYKOVA UNIVERZITA

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKY

**CHATOVÁNÍ JAKO DOMINANTNÍ ZPŮSOB
SOCIÁLNÍ INTERAKCE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

AUTOR PRÁCE: TOMÁŠ BEROUN

VEDOUCÍ PRÁCE: PhDr. DENISA DENGLEROVÁ, PhD.

Brno 2009

Bibliografický záznam

BEROUN, Tomáš. *Chatování jako dominantní způsob sociální interakce: bakalářská práce*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra sociální pedagogiky, 2009. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Denisa Denglerová, PhD.

Anotace

Bakalářská práce „Chatování jako dominantní způsob sociální interakce“ pojednává o moderním způsobu lidské komunikace probíhající prostřednictvím sítě Internet. Tato komunikace se dostala během posledních let výrazně do popředí a je nedílnou součástí volného času téměř každého dospívajícího jedince. Cílem práce je zjistit, co vede jedince k využívání této formy komunikace, co jim tato činnost přináší nebo naopak bere a jak je chatování ovlivňuje.

Abstract

The final thesis "Chat as a dominant way of social interaction" is focused on the modern means of human communication taking place via the Internet. This type of communication has significantly advanced during the last several years and has become an integral part of free time activities of adolescent individuals. The goal of the thesis is to determine the reason for using such communication, its positive and negative aspects and its influence on the individuals.

Klíčová slova

Chat, internet, komunikace, sociální interakce, anonymita.

Keywords

Chat, internet, communication, social interaction, anonymity.

Jazyk práce / Language

Čeština / Czech

Prohlašuji, že jsem tuto práci napsal samostatně a že jsem všechny použité informační zdroje uvedl v seznamu literatury.

.....

Tomáš Beroun

„Nejdůležitějším zákonodárným úkolem je uspořádat výchovu mládeže.“

ARISTOTELÉS

„Všichni vědí naprosto přesně, jak mají žít druzí. Zato nikdy nevědí, jak mají žít oni sami.“

PAULO COELHO

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat zejména PhDr. Denise Denglerové za vedení této práce, mnoho užitečných rad a trpělivost, kterou mi po celou dobu projevovala. Dále bych chtěl poděkovat mé rodině a mým přátelům za podporu, kterou mi po celou dobu tvoření této práce poskytovali.

Obsah

1. Úvod	6
2. Teoretická část	7
2.1 Internet jako fenomén dnešní doby	7
2.2 Chat a jeho dělení	8
2.3 Lidská komunikace	11
2.4 Psychologické aspekty komunikace na internetu	16
3. Empirická část	22
3.1 Kvalitativní výzkumné šetření	24
3.2 Kvantitativní výzkumné šetření	34
4. Závěr	50
5. Seznam použité literatury	52
6. Seznam internetových zdrojů	54
7. Seznam obrázků, tabulek a grafů	55
8. Seznam příloh	56

1. Úvod

Ve své bakalářské práci se budu zabývat chatováním, které je nejrozšířenějším způsobem verbální komunikace v dnešní době.

Fenomén internetu a všechny služby, které poskytuje, využívají ve stále větší míře především děti a dospívající. Trávením každé volné chvílky na internetu se však ochuzují o bezprostřední kontakt, který byl ještě v nedávné minulosti zcela přirozenou součástí životů každého z nás. Je to způsobeno tím, že internet figuruje bezmála v každé „moderní“ rodině, neboť dostupnost jeho služeb není již tolik nákladná a problematická, jak tomu bývalo v minulosti. Dalším důvodem je zcela jistě jednoduchost této komunikace. Když chtěl dříve člověk navázat sociální kontakt se svými blízkými, musel za nimi jednoduše zajít. V dnešní době mobilních telefonů, internetu a jiných komunikačních zařízení, je to o dost jednodušší. Člověk se připojí k internetu nebo „vytlučí“ číslo do svého telefonu či mobilu a může komunikovat celé hodiny. Tento způsob sociální interakce je jistě výhodný v rámci úspory volného času a komfortu, který skýtá. Kladu si však otázku, zda je v pořádku a zcela přirozené, když člověk, společenský tvor, komunikuje pouze za zdmi svého pokoje, kde se zrovna nachází komunikátor. Zda člověk dokáže porozumět druhému, aniž by vnímal gesta, mimiku obličeje a jiné neverbální složky, které k přirozené komunikaci bezesporu patří. Je v pořádku, jestliže v životě dítěte sehrává hlavní úlohu namísto přátel monitor a klávesnice počítače? Můžeme považovat komunikaci přes internet za neškodnou zábavu a způsob jak navazovat a udržovat sociální komunikaci? Nebo je tato problematika mnohem složitější a obsáhlejší než si mnozí myslí? Jsme skutečně skrze internet v kontaktu s celým světem nebo jsme díky němu více osamoceni, než jsme kdy bývali? A především, podepisuje se tento způsob komunikace na psychickém zdraví jedinců? Pokud ano, jak?

Cílem práce je tedy zjistit míru ovlivnění psychického a sociálního vývoje dospívajících jedinců, kteří tráví „nadměrné“ množství času připojením k internetu a provozují tzv. chatování neboli komunikaci s jinými lidmi pomocí internetové sítě. Tato práce by měla pomoci řešit otázky týkající se pozitivního či negativního ovlivnění mládeže, která žije v dnešní „počítačové a internetové“ době.

2. Teoretická část

2.1 Internet jako fenomén dnešní doby

Abychom mohli lépe porozumět problematice týkající se komunikace na internetu, musíme si nejprve objasnit, co vlastně internet znamená a jaká je jeho funkce, která umožňuje onu internetovou komunikaci.

Slovo internet dnes již tak zevšednělo, že jej každý bere jako samozřejmé. Odkud se však vzalo označení internet a co se za tímto slovem skrývá?

Pro lepší pochopení tohoto slova se nabízí vysvětlení například Koseka a Třískové (1998). Tito autoři popisují internet jako komunikační a informační nástroj, který umožňuje, že všechny osobní počítače z celého světa (international) jsou propojeny do jednotné sítě (network) a vzniká tím síť zvaná Internet neboli International network. Historie internetu sahá až do poloviny minulého století, kdy se americká armáda snažila vytvořit systém, který by umožňoval rychlejší přenos elektronické obdoby dopisů (Kosek a Třísková, 1998). Je zřejmé, že snaha zjednodušit komunikaci v rámci armády, a tím docílit lepší informovanosti a rychlejší reakce na možné situace, mohla být vyvolána oběma světovými válkami.

Pro internet jsou nejdůležitější dva pojmy. Jedná se o slovo online a o slovo offline. Na pojmu online byl dokonce internet postavený. Co však tato slova znamenají a jaký mají skutečný význam? Pojem online pochází z anglického originálu a má hned několik možných významů ve spojitosti s internetem. Může znamenat například připojen, živě, dostupný, atd. Všechny významy však charakterizují jedno společné – okamžitá dostupnost bez nejmenší časové prodlevy. Online je uživatel, pokud se právě nachází u osobního počítače, který je zároveň připojen do sítě Internet. Tato skutečnost však skýtá mnohá nebezpečí. Člověk připojený k síti internet, se dá z jakéhokoliv místa na Zemi snadno najít díky tzv. IP adrese svého osobního počítače. Každý počítač má unikátní adresu, která v sobě nese informaci, odkud a jak je tento počítač k síti internet připojený. Slovo offline pak znamená pravý opak slova online. Z anglického originálu se může přeložit jako nedostupný nebo nepřipojen. Pokud uživatel není v daný moment připojen k internetové síti, můžeme tvrdit, že se nachází ve stavu „offline“.

Pro uživatele, kteří komunikují v rámci internetové sítě, jsou důležité také další dva pojmy – server a webová stránka. Tyto pojmy jsou základním stavebním článkem internetové sítě a služby www (ang. zkratka pro World-wide-web neboli široká světová pavučina). Server označuje počítač, který poskytuje různé služby dalším uživatelům internetu. Tyto služby jsou ze serveru poskytovány přes webové stránky. Webová stránka pak zobrazuje informace, které jsou poskytovány v rámci služby www. Webové stránky je možné zobrazit pouze pomocí tzv. prohlížečů, jako jsou například Internet Explorer, Mozilla Firefox, Opera, MSN Explorer, Safari a další. Na mnohých webových stránkách jsou mimo jiné provozovány tzv. chaty.

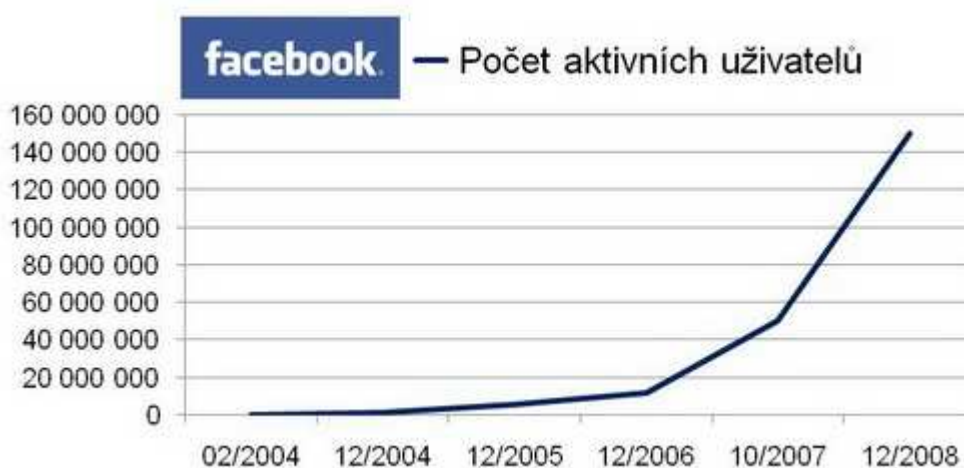
2.2 Chat a jeho dělení

Pojem chat pochází z anglického originálu a znamená komunikace neboli „pokec“. Celá internetová síť skýtá nepřehledné množství různých chatů, které však mají mnohdy pouze společný základ a v mnohém se liší. Chat pomáhá lidem po celém světě lépe a rychleji komunikovat. Nedochozí zde prakticky k žádné časové prodlevě mezi komunikací dvou nebo více lidí. Chat přes internet se dá svojí rychlostí srovnávat s komunikací osobní. Samozřejmě záleží na schopnosti uživatele, jakou rychlostí dokáže psát. Dle Žemličky je chat *„psaný on-line rozhovor dvou a více lidí, kteří jsou v určité době připojeni a povídají si ve virtuální místnosti“* (Žemlička, 2003, str. 57). Onou virtuální místností nemyslel autor nic jiného, než již zmiňovaný server a na něm provozovanou webovou stránku. V síti internet existují dle Žemličky čtyři nástroje, jak si vyměňovat zprávy. Jedná se o webový chat, diskusní skupiny, chat pomocí komunikátorů a elektronickou poštu.

Výhoda webového chatu tkví zejména v jednoduchosti a rychlosti. Uživatel nepotřebuje k tomuto druhu chatu žádný speciální počítačový program (software) jako například u chatu pomocí komunikátorů. Webový chat je zpravidla definován a upravován tzv. správcem chatu neboli uživatelem, který stanovuje například pravidla pro používání daného chatu nebo zakazuje používání vulgárních výrazů a slov se sexuálním podtextem. Většina webových chatů tyto správce má. Najdou se ovšem i takové chaty, kde může fungovat tzv. neomezená komunikace. Na těchto chatech se často objevují individua, která mohou nabádat děti ke kriminalitě, nebo v horším případě velmi nebezpeční jedinci s některou z forem poruch osobnosti.

Nejznámějším webovým chatem v České republice je tzv. xchat a lidé.cz. Speciální webovým chatem je dnes velice rozšířený Facebook, který však neslouží pouze pro komunikaci, nýbrž má širokou škálu využití. Používá se zejména pro výměnu dat, účast v různých aplikacích, prohlídku fotografií či videí jiných uživatelů a mnoho dalších. Dle výzkumu, který provedl Hardyn (2009), se Facebook během roku 2008 rozšířil téměř do celého světa a v současné době má téměř 160 milionů uživatelů (Obr 1). Hardyn dále zmiňuje, že Facebook využívá i několik známých politických představitelů u nás i v zahraničí pro svoji politickou kampaň.

Obr.1 Graf nárůstu počtu uživatelů Facebooku

Dle psychologa Sigmana (2009) může mít Facebook i závažné negativní účinky jako například „*společenskou izolovanost uživatelů*“ nebo dokonce „*hrozbu rakoviny*“.

Sigman na základě svých výzkumů vysvětluje, že Facebook, přestože byl založen za účelem spojovat lidi po celém světě, naopak lidi společensky izoluje. Sigman vysvětluje, že „*čím více času člověk tráví na internetu na podobných stránkách, tím více se vyhýbá komunikaci tváří v tvář a zvyšuje riziko vážných zdravotních komplikací.*“ (Sigman, 2009).

Webové neboli internetové chaty navštěvují zpravidla uživatelé, kteří se přes tento druh komunikace seznamují s druhými uživateli, kteří mají společné zájmy nebo nějaký společný rys jako například místo bydliště, oblíbený sportovní oddíl nebo oblíbenou hudbu. Prostřednictvím tohoto druhu chatu často také uživatelé hledají nové partnery.

Dalším z druhů chatu jsou diskusní skupiny neboli tzv. fóra. Tato fóra fungují na obdobném principu, avšak s jediným rozdílem. Žemlička vysvětluje, že na diskusních

fórech „zůstávají všechny příspěvky uloženy a lze si je kdykoliv zobrazit.“ (Žemlička, 2003, str. 58). Z důvodu omezené možnosti anonymního vystupování jedinců, kteří zde komunikují, jsou tedy fóra méně často vyhledávána.

Chat pomocí komunikátorů je dalším druhem internetového chatu, jak již bylo zmíněno. Na rozdíl od webového chatu je k tomuto druhu komunikace nutný speciální počítačový program, který nevyžaduje návštěvu webových stránek, ale pouze připojení osobního počítače k internetu. Přes tento program lze pak velmi jednoduše komunikovat. Nejrozšířenějšími komunikátory v dnešní době jsou například ICQ, Skype nebo MSN Messenger.

Posledním z druhů chatů je elektronická pošta neboli „E-mail“. Tento druh komunikace je všeobecně nejrozšířenější, avšak není nejpoužívanější. Tato komunikace probíhá totiž zcela jinak, než je tomu u komunikace pomocí komunikátorů, diskusních skupin nebo webových chatů. Dle Žemličky můžeme e-mailovou poštu přirovnat k psanému dopisu a chat k rozhovoru několika lidí na určitém místě v určitou dobu. Když odesílatel pošle e-mail, nějakou dobu trvá, než si příjemce poštu rozbalí a přečte. Některé časové prodlevy mohou trvat dny i týdny. Záleží pouze na příjemci a na tom, jak často nahlíží do své e-mailové schránky, nebo zda má náladu a čas reagovat na dopis okamžitě. Výhodou e-mailové korespondence je zcela jistě čas, který má uživatel na promyšlení a napsání dopisu. E-mail se posílá dvěma způsoby: pomocí webové e-mailové služby nebo přes e-mailového klienta. Webová e-mailová služba je interaktivní tj. dostupná odkudkoli, kde je osobní počítač připojen k internetu. Tyto služby lze nalézt například na serverech Seznam.cz, Atlas.cz, Centrum.cz, Volny.cz nebo na zahraničních serverech Yahoo.com, Google.com, Msn.com a dalších. Tyto služby mají společný základ, tj. založení a používání e-mailů pomocí internetového serveru. Uživatel se musí vždy připojit k síti Internet pomocí webového prohlížeče a zobrazit příslušnou webovou stránku umožňující odesílání e-mailů na již zmíněných serverech. Nevýhodou webových e-mailových služeb je omezená funkce práce s elektronickou poštou. E-mailový klient je dle Žemličky „program, který usnadní práci s elektronickými dopisy.“ (Žemlička, 2003, str. 14). Mezi nejpoužívanější e-mailové klienty v dnešní době patří hlavně Outlook, Outlook Express, Windows Live Mail, Mozilla Tunderbird aj. E-mailové klienty jako např. Outlook dnes využívá téměř každá soukromá i státní organizace. Umožňuje téměř jakoukoli práci s elektronickým dopisem (úprava, velikost a barva písma, vložení obrázků do textu, manipulace

s přílohami atd.). Pomocí těchto klientů si organizace sdělují a vyměňují důležité dokumenty a ovlivňují svoji image pomocí internetového marketingu. E-mail má i své nevýhody. Jednou z velkých nevýhod je zneužívání elektronické pošty pro tzv. „spam“ neboli nevyžádaný e-mail. Mezi nevyžádaný e-mail můžeme zařadit například poštu, která nabízí výhry v různých soutěžích, kterých se adresát nikdy nezúčastnil, odkazy na různé servery s fotkami nahých osobností nebo nabídku zakázaných činností (zprostředkování středoškolského a vysokoškolského diplomu, prodej drog atd.). Tyto spamy jsou většinou posílány na základě různých virů, které byly pro tento účel vytvořeny tzv. hackery (počítačovní piráti).

2.3 Lidská komunikace

Vymezení pojmu komunikace je velice široké. Definice podle moderních slovníků je např. „proudění informací z jednoho bodu směrem k druhému bodu.“ Tato definice je však laickému chápání poněkud vzdálená. Vybíral definuje lidskou komunikaci jako „*předávání informací*“ nebo „*vzájemný kontakt*“. Dle stejného autora znamená slovo komunikace v původním znění z latinského jazyka „*vespolné účastnění (communicatio), činit něco společným nebo společně něco sdílet (communicare)*“ (Vybíral, 2000, str. 17 a 19). Výrost a Slaměník (1996) vysvětlují, že snaha komunikovat je člověku přirozená již od narození, člověk se do společnosti rodí, a proto „*nachází při svém vstupu do světa sociálně jako fakt.*“ (Výrost, Slaměník, 1996, str. 23). Podle Vybírala člověk komunikuje, i když pouze pasivně přihlíží a poslouchá aktivní komunikaci dalších dvou nebo více lidí. „*Na lidské komunikaci je zajímavé, že ji ovlivňujeme, spoluvytváříme, přispíváme k ní a zároveň jsme její součástí a jsme jí ovlivňováni.*“ (Vybíral, 2000, str. 18). Jiná definice pojmu komunikace pochází od Tubbsa, který vysvětluje, že komunikace je „*proces vytváření významu mezi dvěma nebo více lidmi.*“ (Vybíral, 2000, str. 19). Komunikace má kromě svého nezpochybnitelného významu pro člověka a společnost i svoji funkci. Dle Vybírala (2000, str. 23) jsou základními funkcemi komunikace:

1. Informativní funkce (informovat) – předat zprávu, doplnit jinou, „dát ve známost“, oznámit, prohlásit, atd.
2. Instruktažní funkce (instruovat) – navést, zasvětit, naučit, dát recept, atd.

3. Persuasivní funkce (přesvědčit) – získat někoho na svou stranu, zmanipulovat, ovlivnit, atd.
4. Zábavní funkce (pobavit) – rozveselit druhého, rozveselit sebe, rozptýlit, popovídat si, atd.

Snaha komunikovat s okolím je u každého jedince patrná již po narození. Liší se však ve své intenzitě, která je závislá na motivaci, kterou má každý jedinec jinou. Vybíral se dále zmiňuje, že motivace komunikovat závisí na dalších okolnostech jako jsou např. vzájemné sympatie, vzájemné porozumění nebo společný jazyk komunikujících jedinců. Člověk, který ví, že jeho komunikační partner mluví pouze anglicky, zatímco on pouze česky, nemá velkou motivaci s ním komunikovat. Základní rozdělení motivace ke komunikaci dle Vybírala (2000, str. 24 - 26):

- Motivace kognitivní. Chceme či potřebujeme něco sdělit, vyjádřit se: o světě, o sobě, o druhých. Chceme něco předat, přenést do druhého.
- Motivace sdružovací. Chceme navázat vztah. Z funkce fatické (kontaktní), obsažené v řadě komunikačních výměn, vyplývá, že častou motivací komunikovat je uspokojit potřebu kontaktu. Tato potřeba spoluutváří základní pyramidu lidských potřeb, přičemž lidská spokojenost v mnoha dalších oblastech je bezprostředně závislá na naplnění právě potřeby komunikovat a někam přináležet. Lidská bytost potřebuje zažívat pocit sounáležitosti, mít jistotu, že k někomu patří, že si s někým rozumí, že není na světě sama. Odsud také plyne přirozená lidská potřeba jen tak nezávazně konverzovat, potřeba popovídat si o čemkoliv. Celé úseky komunikace neslouží sdělování obsahu, ale realizaci vztahových záměrů: navázat kontakt, udržovat ho, rozvinout, obnovit: dominovat ve vztahu, poměřovat se s druhým: přerušit, „zarazit“ druhého, ukončit, nabídnout, povzbudit, atd. Komunikujeme, abychom se sdružovali.
- Motivace sebepotvrzovací. Komunikováním s druhými lidmi i sami v sobě nalézáme a potvrzujeme svou osobní identitu, objevujeme, zpevňujeme a upřesňujeme vlastní self (sebeobrana, mínění o sobě).
- Motivace adaptační. Komunikací signalizujeme svoji roli. Komunikujeme proto, abychom ji hráli, potvrzovali její přijetí a osvojení. Přitom se přizpůsobujeme rolovým stereotypům.

- Motivace přesilová. Můžeme být motivováni potřebou uplatnit se. Chceme na sebe upoutat pozornost, předvést to, o čem jsme přesvědčeni, že nám zjedná obdiv, úctu, respekt.
- Existenciální motivace. Komunikací strukturujeme a fázujeme čas a průběh svého života, tak abychom zaplašili nudu nebo stereotyp, pocity bezsmyslnosti, abychom se vyhnuli depresi a melancholii.
- Motivace může být požitkářská: chuť se rozptýlit, odpočinout si, uniknout od starostí. Je to motivace k nezávaznému koketování. Bavíme se.

Komunikace je také základní nástroj pro společenskou neboli sociální interakci. Dle Slaměníka a Výrosta souvisí komunikace s dalšími formami spojení mezi lidmi jako jsou „*společná činnost, kooperace, vzájemné působení a společenské vztahy.*“ (Výrost, Slaměník, 1996, str. 130). Působením komunikace na utváření společenských vztahů se zabývá Janoušek. Janoušek stanovuje tzv. „*triádu*“ neboli „*triadickou vztahovou strukturu*“ (Výrost, Slaměník, 1996, str. 131). Tuto triádu lze jednoduše charakterizovat podle toho, jak komunikace vstupuje do různých vztahů. Dle Janouška se komunikace dělí na komunikaci meziosobní – interpersonální (jedinec – jedinec), komunikaci skupinovou (jedinec – skupina) a komunikaci masovou (skupina – skupina). Dalším rozdělením komunikace podle použití je dělení na verbální (mluvenou) a neverbální (mimika, řeč těla atd.). Pro charakterizování funkce chatu v návaznosti na komunikaci lze říci, že chat je komunikací skupinovou a v některých případech jako je např. Facebook může být i komunikací masovou. Ve všech případech je však chat převážně komunikací verbální. Dalším důležitým faktorem komunikace v návaznosti na chat je tzv. afiliace, což je označení pro potřebu sociálního kontaktu. Autoři jako Maslow nebo Murray považují dokonce potřebu sociálního kontaktu neboli styku s jinými lidmi za „*základní sociální potřebu člověka.*“ (Výrost, Slaměník, 1996, str. 289). Dle Výrosta a Slaměníka vyjadřuje afiliace „*potřebu člověka navazovat pozitivní a těsné vztahy s jinými lidmi, které mohou mít podobu spolupráce, přátelství, lásky nebo úniku ze stereotypu.*“ (Výrost, Slaměník, 1996, str. 289). Čím je tedy afiliace pro člověka přínosná? Pokud bych vycházel z vlastních zkušeností, musím říci, že komunikace s dalšími lidmi mi přináší nejenom nové znalosti, ovlivňuje i mé jednání a chápání některých jevů a situací, ale poskytuje mi především pocit, že patřím do společnosti,

nejsem sám. Výrost a Slaměník (1996, str. 289 - 290) popisují, jak působí afiliace na jedince v několika bodech:

- 1) Při sociálním kontaktu s jinou osobou si lze ověřit a potvrdit, co je správné, špatné, vhodné nebo nevhodné, žádoucí nebo nežádoucí pro sociální chování.
- 2) Přítomnost blízké osoby nebo osob umocňuje pocit štěstí v radostných chvílích, poskytuje úlevu a útěchu ve chvílích smutku nebo bolesti.
- 3) Interakce poskytuje mnohé podněty pro srovnávání a osvojování si nových poznatků.
- 4) V interakci se očekává odměna za vynaložené úsilí. Ocenění pak zvyšuje sebevědomí.
- 5) Spolupráce s jinými a následné dosahování výkonu přináší uspokojení.
- 6) U blízkých a důvěrných vztahů vyvolává příjemné pocity zejména důvěra, tajemství nebo sdílení stejných či podobných názorů.
- 7) Těsné interpersonální vztahy dávají člověku pocit bezpečí.

Platí však tyto body (pravidla) pro komunikaci a sociální interakci prostřednictvím virtuální reality internetové sítě? Prostřednictvím této práce by se měla tato tvrzení prozkoumat.

Internet v dnešní době plní hlavně funkci „*komunikačního média*“ (Vybíral, 2000, str. 151). Vybíral dále poukazuje na vliv internetu na lidskou komunikaci. Podle autora můžeme vliv internetu „*hodnotit jako obohacující, nebo neblahý*“. (Vybíral, 2000, str. 151). V minulosti bylo provedeno několik výzkumů a analýz neblahého vlivu internetu na lidskou komunikaci. Zejména si výzkumníci všímali dopadů na kvalitu řeči a myšlení, dopadů na životní styl, zdravotní a psychický stav, atd. Vybíral poukazuje zejména na „*ochuzování slovní zásoby, anglistiky a expanze počítačové terminologie, roztěkanost, úsečnost, nebo hrozbu závislosti*“ (Vybíral, 2000, str. 151).

Vliv internetu na lidskou komunikaci může být i pozitivní. Vždyť samotným smyslem internetové sítě je vylepšit a zrychlit komunikaci lidí v každém koutě naší planety. Vybíral (2000) vyzdvihuje přínos internetu především v nových možnostech komunikace, dostupnosti informací a rychlosti při navazování nových kontaktů. Avšak

ruku v ruce s komunikací na internetu se na povrch dostávají i negativní aspekty a rizika spojené s tímto komunikačním a informačním médiem. Tato rizika však nejsou hlavní náplní této práce, proto se o nich zmíním pouze ve zkratce.

V minulosti proběhlo mnoho výzkumů a článků, které varují před různými riziky jako jsou například počítačové viry, hrozba terorismu, dostupnost sexu nebo závislost na internetu. Počítačový virus lze poměrně přesně přirovnat k viru biologickému. Společné mají hlavně to, že se snaží nakazit zdravé buňky (v počítačovém kontextu pak soubory) a způsobit uživateli nějakou škodu. Z tohoto důvodu je nadměrné používání internetu rizikové, neboť čím déle je uživatel k síti připojen, tím větší je riziko napadení počítače nějakým typem viru.

Hrozba terorismu vstoupila do širokého povědomí hlavně po roce 2001, kdy byly napadeny Spojené státy americké. Mnohé články poukazují na schopnost různých organizací lépe komunikovat právě prostřednictvím internetu. Jejich domluva pak trvá pouze malou chvíli a je jen těžce rozpoznatelná. Vzhledem k tomuto faktu, může vůdce nějaké organizace zadávat pokyny z jednoho kouta Země a další jednotlivec nebo skupina tyto pokyny plnit téměř okamžitě na jiném místě naší planety. Jedním z největších problémů internetové komunikace je dostupnost sexu. K tomuto tématu se v internetovém prostředí mohou dobrat i nezletilí nebo dokonce děti. Šmahel se zabývá tzv. cybersexem neboli „*pornografie skrze psaný text*.“ (Šmahel, 2002). Šmahel vysvětluje, že postoj, který zaujímá veřejnost k této problematice, má veskrze subjektivní charakter. Může to být záležitost nepřírozená, umělá nebo povrchní nebo naopak přínosná. Cybersex může být vcelku bezpečný způsob jak objevovat lidskou sexualitu. Virtuální prostředí je totiž oproštěné o různé pohlavní choroby. Dle jiných autorů například Markoviče (2006) je riziko pro nezletilé, spojené s vyhledáváním cybersexu, velké. Markovič vysvětluje, že pedofilům stačí k natočení dětské pornografie a tím i ke zneužití dítěte pouze komunikátor (ICQ, Skype, atd.) a webová kamera. Autor se opírá i o vyjádření policejní psycholožky Čírtkové, která konstatuje, že „*není nic těžkého přemluvit malé dítě, aby se před kamerou svléklo*.“ (Markovič, 2006). Posledním vážnějším rizikem spojeným s internetovou komunikací je závislost.

Závislost na internetu je v dnešní době hodně diskutované téma. Dosud však není zařazena do žádné ze skupin patologických závislostí. Mnozí psychologové se domnívají, že by závislost na internetu měla patřit do skupiny F63 tedy „*Návykové a impulsivní poruchy*“. Internet v důsledku anonymního vystupování může způsobit, že

jedinci jednájí odlišněji, než by jednali mimo virtuální realitu. Internet podle různých výzkumů svádí například k závislosti na nakupování přes internet, dále k závislosti na chatování nebo ke hraní online her. Pírko naopak pohlíží na internet jako na poskytovatele „*uspokojení téměř všech lidských potřeb*“ (Pírko, 2005). Tyto potřeby v roce 1943 formuloval A. Maslow (Pírko, 2005) ve své pyramidální hierarchii (Obr.2).

Obr.2 Pyramidální hierarchie lidských potřeb

Jaké jsou však příčiny a důsledky komunikace v prostředí internetu? Proč je chat v dnešní době dominantním způsobem lidské komunikace? Těmito otázkami se budu zabývat v další kapitole.

2.4 Psychologické aspekty komunikace na internetu

Internet jistě mimo jiné přinesl do lidské komunikace mnoho nových možností. Dle Pírka (2007) je internetová komunikace a obvyklá komunikace (např. rozhovor) „tváří v tvář“ z psychologického pohledu patrně odlišná. Autor se zmiňuje o rozvíjení „*nečekaných psychologických jevů*“ (Pírko, 2007b) v rámci komunikace v internetovém prostředí. Důležitým faktorem pro toto rozvíjení je anonymita všech uživatelů. Pokud si uživatel založí svoji e-mailovou schránku na některém z internetových serverů, zadává při tomto založení neboli registraci určité údaje. Tyto údaje se týkají především jména a příjmení, data narození, bydliště a přezdívky. Pokud ovšem uživatel nebude chtít zadat tyto údaje pravdivě, může si vše vymyslet a

nikdo tuto skutečnost již nezkoumá. Důvody lhaní a anonymního vystupování v prostředí internetu podrobněji zkoumala např. Koubalíková (2006). Ve svém výzkumu se zabývala hlavně motivy, které vedou uživatele ke lhaní a zároveň internetem jako prostředím pro komunikaci. Z jejího výzkumu lze stručně konstatovat, že některé jedince vede k tomuto jednání zejména zvědavost (touha po něčem novém) nebo nějaká duševní zábrana, která brání ke komunikaci v reálném světě a naopak dovoluje komunikovat ve světě virtuálním. Psycholog Suler vysvětluje anonymitu v prostředí internetu jako lidskou touhu být ze začátku neznámým, ale později z této anonymity pozvolna vystupovat. *„Uživatelé baví, že mohou odhalování své identity sami řídit.“* (Pírko, 2007b). Suler označuje toto jednání jako tzv. *„striptease“*. (Pírko, 2007b). Dle Sulera lidé v důsledku anonymního vystupování daleko častěji ztrácejí zábrany a mnohem rychleji svěřují intimní záležitosti, než je tomu v komunikaci mimo virtuální realitu.

Virtuální realitu neboli kyberprostor (z angl. Cyberspace) poprvé použil v 80. letech minulého století spisovatel Gibson (Faltýnek, 2002). Faltýnek (2002) vysvětluje Gibsonovu definici kyberprostoru jako globální počítačové sítě, která propojuje všechny lidi, stroje a světové informační zdroje. K této síti jsou všichni uživatelé připojováni skrze nervové rozhraní, které v ní umožňuje pohyb. Uživatelé pak v tomto prostoru pracují s daty a informacemi.

Z hlediska teorií o pozitivním nebo negativním vlivu internetu můžeme říci, že na každé teorii je kousek pravdy. O negativním vlivu internetu, co se týká komunikace (například zhoršená slovní zásoba, roztěkanost, atd.), se můžeme dočíst v mnoha studiích podložených výzkumnými šetřeními mnoha světových psychologů, mezi které patří např. Suler. Jaká je tedy pozitivní stránka internetové komunikace? Můžeme bez obav konstatovat, že internet díky svému celosvětovému rozšíření umožnil spojení všech lidí v této virtuální realitě. Internet je také obrovským zdrojem informací ze všech vědních disciplín a přispívá bezesporu k lepší vzdělanosti a informovanosti. V každém případě internet mnohdy funguje jako ventilátor lidských emocí. Lidé mohou v rámci své virtuální identity (často anonymní) např. kritizovat politiky na různých webových fórech nebo diskuzích. Pírko (2007) zmiňuje také sociální aspekt komunikace na internetu. Vysvětluje, že skutečné sociální postavení jedince neznamena v kyberprostoru téměř nic. Pírko doslova říká, že *„náš běžný sociální statut přestává být na internetu podstatný.“* (Pírko, 2007b). Další z teorií,

kteřá nahrává fakt, že internet je veskrze pozitivní, je i ta, kteřá poukazuje na fakt, že jedinci v tomto prostředí mohou nacházet sebeuspokojení, jelikož zde mohou komunikovat s více lidmi než je tomu ve skutečnosti a tím nacházet jedince s podobnými zájmy nebo názory. Jiným negativním aspektem internetu může být tzv. „náhlé nepozorované zanořeni do jiného stavu myslí, které má cosi společného s hypnózou.“ (Pírko, 2007b). Toto konstatování znamená, že jedinec pozvolna propadne virtuálnímu světu a přestane vnímat svět reálný. Hagerty ve své knize s názvem Duše internetu popisuje, že „bytí v kyberprostoru je srovnatelné s mimotělním zážitkem, který je aktivován formou technologie“ (Faltýnek, 2002).

Internet, dle všech dosud provedených výzkumů, pozměňuje lidskou komunikaci. Ruku v ruce s již zmiňovanou anonymitou vystupuje lidské tzv. odloženi zábran. Psycholog Suler tento jev označuje jako „efekt disinhibice“ (Pírko, 2007b). Lidé v rámci své anonymní identity na internetu vystupují více uvolněně a bez ostychu, ale toto jednání může vést dle Pírka (2007) až do extrémů. Suler vysvětluje, že tento efekt má šest hlavních příčin. Těmito příčinami jsou především anonymita (nikdo mne nezná), neviditelnost (nikdo mne nevidí), jiný tok času (mám dost času si vše rozmyslet), neutralizace sociálního statusu (je jedno kým ve skutečnosti jsem), solipsistická introjekce (pochází z filosofie a znamená přesvědčení člověka, že se vnější svět nachází v jeho vědomí) a další interakční efekty. Suler dále popisuje, že při internetové komunikaci se efekt disinhibice projevuje tak, že jedinec o sobě mnohem více vypoví, než je tomu při normální komunikaci. Z tohoto tvrzení je patrné, že pod tíhou anonymity a efektu disinhibice může jedinec na internetu bez větších problémů neskrytě prezentovat svoje pravé názory, postoje, city, emoce, atd. Z tohoto hlediska může být internetová komunikace mnohem více vyhledávaná a dost možná právě tyto aspekty zapříčinily, že internetová komunikace v dnešní době zastiňuje komunikaci normální, tedy komunikaci „tváři v tvář“. Z hlediska negativního působení těchto jevů můžeme vzít v úvahu tvrzení Pírka, který popisuje tzv. „rozštěp osobnosti“ (Pírko, 2007b). To znamená, že anonymní vystoupení jedince, který pronese nějaký výrok na internetu, vede k tomu, že jedinec za tento výrok dále nepřebírá zodpovědnost. Myslí si, že je vše anonymní a že může prezentovat vše, co jej napadne. Jako příklad takového chování můžeme uvést následující. Autor prohlásí: „To jsem nebyl já, kdo napsal tento komentář.“ nebo „Já jsem nenavštívil tuto nevhodnou stránku.“ a jiné. Dle Pírka dochází k tomu, že člověk, který takto

vystupuje, „*narušuje své vlastní zdravé vědomí*“ tím, že „*má v sobě více různých osobností.*“ (Pírko, 2007b). Jedna z osobností tedy žije svůj život mimo internet tím, že nedává znát své pravé názory nebo zájmy a ona druhá osobnost figuruje ve virtuální realitě a své názory a zájmy jasně ukazuje.

Dalším možným aspektem, který může zapříčinit, že lidé dnes mnohem častěji inklinují k internetové komunikaci, může být i tvorba vlastního image. Image osobnosti vlastně znamená obraz nebo představu, kterou vyvolává jedinec u společnosti. Zatímco při běžném vystupování, kdy Vás ostatní lidé mohou pozorovat, poslouchat nebo testovat, image závisí ve větší míře na ostatních (jak Vás okolí dle Vašeho vystupování vnímá), při vystupování ve virtuální realitě probíhá tento děj poněkud odlišně. Jelikož Vám internet dovoluje anonymní vystupování, můžete se prakticky seznámit s kýmkoliv novým (cizím), aniž by Vás nějak znal, viděl nebo slyšel. Prakticky Vás poznává jen díky tomu, jak se mu prezentujete prostřednictvím virtuální komunikace. V této komunikaci můžete působit úplně jiným dojmem než byste působili ve skutečnosti. Například pokud bych byl ve skutečnosti studentem střední školy, s trochou fantazie, znalostí a mluvnické gramotnosti bych mohl na internetu vystupovat třeba jako politik, ekonom, právník, atd. Kohoutek (1998) uvádí několik dalších vlivů, které utváří lidskou image při normální komunikaci. Mezi tyto vlivy patří především tělesná stavba, obličej, oděv, hygiena atd. Jak je z těchto vlivů patrné, při komunikaci na internetu jsou tyto záležitosti naprosto pomíjivé. Nikdo na druhé straně světa nemůže zjistit, že jedinec, který má např. dlouhé hnědé vlasy, silnější postavu, krátké nohy nebo neupravený vzhled není ve skutečnosti modrooký blondýn sportovní postavy s velmi upraveným zevnějškem. Toto může být jasný důvod pro uchýlení některých jedinců do internetového prostředí. Ve virtuálním světě je z tohoto pohledu mnohem snazší si vysněnou image vybudovat. Na druhou stránku je zase těžší si takovou uměle vybudovanou image udržet v případě, že se nově navázané vztahy přes internet začnou s postupem času více prohlubovat.

Dalším významným faktorem pro úspěšnost komunikace na internetu mohou být i tzv. metakomunikační faktory. Tyto faktory dle Kohoutka „*spoluurčují skutečný význam informace*“ (Kohoutek, 1998, str. 25) tedy pomocí např. zabarvení hlasu nebo obličejové mimiky dávají jasnější představu o smyslu podané informace. Při normální komunikaci je běžné, že společně se slovním projevem komunikuje jedinec i prostřednictvím gest a tónů hlasu. Další jedinci díky tomu dokáží rozpoznat např.

ironii, hněv či pohrdání. Při virtuální komunikaci je velice obtížné a většinou i zcela nemožné tyto metakomunikační faktory rozpoznat. Proto tzv. nonverbální komunikace ve virtuálním světě prakticky nefunguje. Jedinec tedy může sdělovat nějakou informaci, která má ve skutečnosti jiný význam, ale příjemce této informace nemůže tento pravý význam dostatečně rozpoznat. Tento problém dává tedy více možností například pro manipulativní jednání. Dle Kohoutka je při normální komunikaci velice důležité i „*somatické sdělení*“ neboli „*řeč těla*“ (Kohoutek, 1998, str. 32). Do těchto somatických sdělení můžeme zahrnout tzv. celkový první dojem. Tento dojem je například prvotně rozhodující při ucházení o zaměstnání nebo při hledání partnera. Do tohoto celkového dojmu můžeme zařadit třeba tyto různé dojmy: (ne)sympatický, (ne)lhostejný, (ne)odpuzující, (ne)příjemný, (ne)výrazný a další. Z tohoto tvrzení vyplývá, že při komunikaci na internetu, větší část z těchto různých dojmů nefiguruje. Nemůžeme o jedinci, který píše, že by se chtěl s námi seznámit, tvrdit, že je příjemný, sympatický nebo nevýrazný. Stejně tak, jak nemůžeme rozpoznat, jestli se jedná o jedince mužského nebo ženského pohlaví.

Dalším důležitým faktorem, který hraje roli v internetové komunikaci, je snaha o kolektivní život. Tato snaha se dle Petrovskije (1973) začíná nejvíce projevat již od rané adolescence (14,5 – 17 let). Petrovskij vysvětluje, že v tomto období se člověk nejvíce snaží o sebeanalyzování a hlavně o zařazení se do společnosti (kolektivu). Začlenit se do kolektivu může být v dnešní „uspěchané“ době mnohem složitější než tomu bývalo dříve. Moderní doba s sebou přináší kromě jistých výhod i množství problémů. Je velice těžké skloubit svůj volný čas s volným časem svého známého nebo je mnohem těžší navázat kontakt s jedincem, který je ve velkém stresu a časové tísní. Proto mnozí z nás volí jednodušší variantu sociální komunikace. Na internetu osloví několik dalších jedinců a čekají, kdo na jejich výzvu odpoví. Téměř ve všech případech docílí člověk toho, že naváže kontakt s dalším, dosud neznámým jedincem. Petrovskij dále vysvětluje, že v období adolescence je kromě kolektivního života velice důležité i „*individuální důvěrné přátelství*“ (Petrovskij a kol., 1973, str. 141). Je tedy jisté, že pokud jedinec snáze naváže sociální kontakt v rámci virtuální reality, bude k této formě komunikace inklinovat mnohem častěji než ke komunikaci normální. Půjde mu jednodušeji dosáhnout důvěrného přátelství pokud má více možných kandidátů a může si z nich vybírat. Při normální komunikaci by musel tyto důvěrné přátele mnohem usilovněji vyhledávat.

Dalším možným důvodem, proč se jedinci uchylují k „neosobní“ virtuální komunikaci, může být i jejich postavení v rámci skupiny svých vrstevníků ve škole, na pracovišti, atd. Dle Vágnerové a Klégrové má každá skupina, zvláště pak dětská skupina, „*tendenci ke značkování*“ (Vágnerová, Klégrová, 2008, str. 501). Tento tzv. „labeling“ se projevuje tím, že skupina může přisoudit jedinci určitou roli, která ovšem nemusí být objektivně posouzena. Skupina jedince označí, bez větších znalostí, jednoduše proto, že „*takový je*“ nebo naopak „*takový není*“ (Vágnerová, Klégrová, 2008, str. 501). Pokud ovšem jedinec ve skupině zastává roli, kterou by bez labelingu nezastával, ovlivňuje to i jeho psychický vývoj. Každý jedinec se v kolektivu snaží co nejlépe se prosadit. Postavení jedince ve skupině ovlivňuje například míra sympatie nebo míra oblíbenosti. Svoji roli zde hraje i skutečnost, je-li jedinec od ostatních něčím výrazně odlišný. Vágnerová a Klégrová vysvětlují, že „*značkování slouží pro lepší orientaci a diferencuje postoje skupiny k jejím jednotlivým členům.*“ (Vágnerová, Klégrová, 2008, str. 501). Dle Millera (Vágnerová, Klégrová, 2008) může pak tento jev oddělit i pozice šikanujícího, jeho spolupracovníků a jejich obětí nebo naopak obránců obětí. Jedinec, který ve skupině zastává nejméně oblíbenou roli nebo je dokonce i obětí některé z forem šikany, může kompenzovat svoji seberealizaci v prostředí virtuální reality. Sociální pozice (role) těchto jedinců může znamenat například skutečnost, že jsou tito lidé ve skupině přehlíženi nebo odmítáni. Do pozice odmítaných jedinců se podle Sieglera (Vágnerová, Klégrová, 2008) často dostávají nemocní nebo zdravotně či mentálně postižení. Sociální aktivita těchto jedinců je pak dle Sieglera při normální komunikaci spíše pasivní. Jak již bylo dříve řečeno, každý jedinec potřebuje sociální kontakt s okolím a snaží se o seberealizaci, a proto se může uchýlit do internetového prostředí, kde je relativně snazší tento sociální kontakt navázat a vytvořit si svoji vlastní image, tedy jakousi sociální roli ve virtuálním prostředí.

Přes všechny své nevýhody a rizika může být internetová komunikace pro některé jedince mnohem přínosnější než komunikace normální. Internet skýtá mnoho možností, především co se týká navázání mezikulturních přátelství nebo získání většího množství informací bez nutnosti navštívit kamenné knihovny a informace si složitě vyhledávat. Tyto skutečnosti začínají být velice důležité i v moderním pojetí vyučování ve školách. Stále častěji se internet stává stejně důležitou pomůckou pro výuku a výchovu jako tomu bylo dříve u učebnic a jiných tištěných zdrojů informací. Vzhledem k tomuto faktu, že s internetem přichází dítě do kontaktu již v ranném

věku, ať již ve škole nebo v rodinném prostředí, se komunikace přes internet stává stejně samozřejmou jako komunikace normální. Jedním z cílů výzkumného šetření v této práci by měl být i nastínit důvodů, které jedince vede k využívání této formy sociální interakce.

3. EMPIRICKÁ ČÁST

Úvod

V praktické části této bakalářské práce se budu věnovat mládeži, která věnuje převážnou část svého volného času chatování neboli virtuální komunikací. Z mnoha pohledů je tento druh komunikace pro člověka přínosný a z mnoha jiných pohledů je naopak nevhodný. Myslím si, že v dnešní době již téměř nenajdeme jedince, který by alespoň jedenkrát nevyužil tuto formu lidské komunikace.

Ve svém textu v teoretické části jsem několikrát zmínil slovo „nadměrné“ v kontextu času stráveného u chatu. Pro lepší pochopení tohoto výrazu jsem si definoval slovo nadměrné jako časový úsek ve volné čase jedince. Bereme-li v úvahu, že většina mládeže ještě studuje, ale najdou si i tací, kteří jsou již v zaměstnání, stanovíme jejich průměrnou délku denní školní nebo pracovní činnosti na 8 hodin. Dále pak musíme vzít v úvahu spánek, který v průměru trvá taktéž 8 hodin a cestování včetně stravování během dne, což stanovuji přibližně na 3 hodiny denně. To znamená, že zůstává zhruba 5 hodin, které nám ukazují volný čas pro různé zájmové činnosti jednotlivce. Jestliže jedinec stráví u chatu více jak 2,5 hodiny denně, můžeme tvrdit, že tráví nadprůměrný čas chatováním, protože jeden z jeho zájmů zabere více než polovinu jeho volného času.

Cíle a metody výzkumného šetření

V této praktické části jsem se zaměřil na mládež ve věku od 14 do 25 let. Cílem výzkumného šetření je zjistit, kolik času ve skutečnosti tráví tito jedinci u chatu, zda je tato komunikace uspokojuje stejně jako komunikace normální, co je k této

formě komunikace vede, zda je chatování nějak ovlivňuje a zda jsou na této formě komunikace závislí.

Pro svoje výzkumné šetření jsem použil tzv. „smíšenou výzkumnou strategii“ (Hendl, 2005, str. 45). Smíšená výzkumná strategie je kombinace kvalitativního a kvantitativního výzkumu pro lepší řešení výzkumného problému.

Nejprve jsem začal své výzkumné šetření pomocí strukturovaných rozhovorů, které odpovídají formě kvalitativního výzkumu. Otázky jsem pečlivě navrhl tak, aby je bylo možno aplikovat na celé spektrum „chatující“ mládeže. Kvalitativní výzkum je vhodný zejména proto, abych zjistil, jaké jsou životní příběhy zkoumaných jedinců nebo proto, abych o daném problému zjistil detailnější informace. Pro výzkum míry ovlivnění dnešní mládeže fenoménem internetu a hlavně chatem, jsem provedl kvantitativní výzkum, který by měl podpořit výzkum kvalitativní. Otázky uvedené v anonymních dotaznících jsou téměř totožné s připravenými otázkami, které jsem kladl respondentům v rámci kvalitativního výzkumu. Tento výzkum by měl ověřit pravdivost výsledků kvalitativního výzkumu, jelikož jeho validita je závislá pouze na ochotě respondentů sdělit v rozhovorech pravdu.

Rozhovory, z již zmíněnou skupinou respondentů, slouží jako data pro interpretaci v rámci kvalitativního šetření. Tyto rozhovory byly přepsány a gramaticky upraveny tak, abych je mohl zpracovat metodou otevřeného kódování neboli kategorizace.

Otázky použité ve strukturovaných rozhovorech:

Jak ses k chatu dostal?

Jaký způsob chatu používáš nejčastěji?

Kolik máš internetových přátel?

Dělá ti problém se s někým na internetu seznámit?

Co tě vede ke komunikaci na chatu s někým, koho neznáš?

Kolik máš přátel ve skutečnosti?

Trávíš více času doma u chatu nebo s přáteli venku?

Umíš si představit dovolenou nebo prázdniny bez chatu?

Využíváš chat hlavně k tomu, abys komunikoval s přáteli, které osobně znáš?

Svěřuješ své tajemství někomu cizímu přes internet nebo raději někomu koho znáš osobně?

Když si chceš najít partnera, hledáš ho na internetu?

Když máš nějaký koníček, podělíš se s ním raději s přáteli na internetu?

Myslíš si, že je v pořádku trávit svůj volný čas sám u počítače?

Předstíral jsi někdy na internetu, že jsi někdo jiný, nebo jsi udával nepravdivé informace o sobě?

Uspokojuje tě chatování stejně jako komunikace s přáteli ve skutečnosti?

Cítíš se být zdravý a v pohodě?

3.1 Kvalitativní výzkumné šetření

Výzkumný soubor

Pro výběr vhodných respondentů pro kvalitativní šetření jsem se rozhodl, že osobně zavítám mezi chatující jedince na některý z chatových portálů. Po prvotním průzkumu se mi jevil jako nevhodnější portál www.lide.cz a chatová místnost s názvem „Pokec a zábava“. Zjistil jsem, že každý den v rozmezí od 14:00 do 18:00 je zde přibližně 300 až 500 jedinců, kteří mezi sebou chatují. Každá virtuální chatová místnost nabízí možnost, aby se kdokoliv informoval, kolik má každý jedinec, který se zde právě nachází, „prochatovaných“ hodin a jak dlouho už chatuje. Vybral jsem si celkem pět adeptů, kteří splňovali dle výpočtu podmínku chatování více než 2,5 hodiny denně. Při oslovení se mi ozvali pouze tři jedinci, kteří svolili k další komunikaci. Pro úplnost vzorku, který jsem si stanovil na celkem pět jednotlivců, jsem zvolil metodu osobního setkání s lidmi ve svém okolí, které znám a o kterých vím, že svůj volný čas tráví chatováním.

Jako další výzkumný vzorek, tentokrát pro kvantitativní výzkum, jsem si zvolil studenty Střední odborné školy a středního odborného učiliště v Moravských Budějovicích. Velikost tohoto vzorku jsem stanovil na 100 oslovených jedinců.

Pro kvalitativní výzkum byli vybráni tito respondenti:

Jména jsou smyšlená, ale ostatní informace uvádím přesně tak, jak mi je jednotlivý respondenti poskytli.

Adam

Adama jsem kontaktoval prostřednictvím webového chatu. Adamovi je 20 let, v současné době pracuje jako montážní dělník, má vystudované střední odborné učiliště – obor automechanik, bydlí ve svém samostatném bytě na vesnici, který je součástí rodinného domu rodičů, má dva sourozence – staršího bratra a starší sestru. Se svým nynějším stavem je vcelku spokojený, avšak trápí ho menší finanční problémy. Do dalšího studia se mu již nechce a práci bere spíše takovou, jaká se zrovna nabízí. Je svobodný a nezadaný. Na chat chodí hlavně večer a tráví 2 – 3 hodiny denně komunikací hlavně na ICQ a na webových chatech.

Běta

Bětu jsem kontaktoval osobně. Bětě je 21 let, je již dva roky vdaná, ale dosud nemá žádné dítě. Bydlí se svým manželem v malém bytě v menším městě. Má doma celkem tři psy a jednu kočku. Běta má celkem čtyři mladší sourozence – tři sestry a jednoho bratra. Má vystudované střední odborné učiliště, je vyučená kuchařka, číšnice. V současné době je nezaměstnaná a aktivně si hledá zaměstnání. Její manžel je voják z povolání a v současné době je doma ve výslužbě. Manžel je o více jak 20 let starší. Běta měla dříve velké zdravotní problémy, které v menší míře přetrvávají do dnešní doby. Na chatu tráví nejvíce času odpoledne a využívá pouze webového chatu, kde má založenou i svoji vlastní místnost, ve které plní funkci správce.

David

David je dalším z respondentů, které jsem oslovil na webovém chatu. Je mu 19 let, je studentem střední odborné školy, bydlí s rodiči ve velkém městě, je svobodný a nezadaný. David by chtěl po ukončení střední školy pracovat jako obráběč kovů, kterým se v současné době učí. Na chatu tráví téměř celý večer zhruba 3 – 4 hodiny denně. Využívá hlavně ICQ, webový chat a Skype.

Eva

Evu jsem taktéž oslovil na webovém chatu. Je jí 20 let, je svobodná a bezdětná. V současné době má přítele. Bydlí s rodiči ve větším městě a studuje poslední ročník na střední odborné škole zdravotnické. Po vystudování by chtěla jít dál studovat na vysoké škole, ale pokud by to nevyšlo, šla by pracovat do nějaké nemocnice. Chatuje hlavně přes týden ve večerních hodinách kolem dvou hodin denně. Používá nejvíce ICQ, webový chat a Facebook.

Gábina

Gábina je druhou z osob, které jsem oslovil osobně. Gábině je 27 let, pracuje jako učitelka na odborném učilišti, má vystudovanou střední odbornou školu a dodělané pedagogické minimum, na vysokou školu už jít nechce. Gábina je od svých 19 let vdaná, má dvě děti – syna (8) a dceru (6) a bydlí se svým manželem v rodinném domě na malém městě. Na chat chodí zejména v odpoledních hodinách, když přijde z práce domů a tráví u něj přerušovaně skoro tři hodiny denně. Používá pouze ICQ a Skype. Na webový chat vůbec nechodí.

Analýza výzkumného šetření

Analýza kvalitativního výzkumu byla provedena pomocí metody otevřeného kódování zakotvené teorie. Zakotvená teorie je vhodná zejména v oblastech, které jsou dosud málo teoreticky zpracované (Hendl, 2005). Otevřené kódování nám umožňuje „transformovat data do popisu zkušeností“ (Hendl, 2005, str. 129). Tato transformace dat probíhá v rámci tzv. kategorizace.

1. Chatování je pro všechny aneb na věku a sociálním statusu nezáleží.

Z mého předpokladu, že chatováním tráví svůj volný čas hlavně mladiství, se ukázalo, že škála jednotlivců dle věku je velice široká. Při svém výzkumu jsem zjistil, že na chat chodí, jak například 12-ti letí školáci, tak i 40-ti letí pracující. Dále je zde celkem jedno, kdo má jaké sociální postavení, zda je jednotlivec student nebo zda je

pracující, zda je dotyčný student vysoké školy nebo student střední odborné školy atd.

David – 19 let, student střední odborné školy – obor obráběč kovů, svobodný

Gábina – 27 let, učitelka na středním odborném učilišti, vdaná

2. Chatování je jednodušší na seznámení aneb není problém se na chatu s kýmkoliv seznámit.

U všech respondentů se prokázalo, že chat považují za mnohem jednodušší formu komunikace, co se týče seznámení. Může to být způsobeno již zmiňovanou anonymitou, kterou jsem probíral ve své teoretické části, ale mohlo by to být způsobeno i faktem, že je jedinec pouze „neviditelný“. Mnohdy pouze tento fakt ovlivňuje, jak si je jedinec jistý při komunikaci na internetu.

No myslím si, že mi to nedělá problém tak jako ve skutečnosti. Když jsem venku s kamarády a objeví se někdo koho neznám, musím nejprve zjistit, jak bych s ním měla komunikovat a poté se do toho pustím. Na internetu je to jiné, jde to tak nějak samo od sebe. (Běta)

Na internetu je seznámení bez problémů. Stačí, když se na chatu zeptáš, kdo si chce popovídat a pak se ozývá hodně lidí, co se zrovna nudí nebo si s nikým nepovídá. (David)

3. Moc tomu nevěřím aneb chat je nevěrohodný.

Respondenti vypovídali, že jim při seznámení na internetu vadí, že nemůžou druhé straně věřit. Všichni jsou si vědomi faktu, že se v internetové komunikaci hodně lže a málokdo vystupuje tak, jak by vystupoval ve skutečnosti. Z tohoto důvodu je hodně těžké svěřit někomu, s kým se na internetu seznámíte, nějaké tajemství nebo něco důvěrného.

Na internetu často dostáváte klamavé informace. Zjistil jsem, že se většina lidí na chatu vydává za někoho jiného. (Adam)

Lepší je se seznámit třeba někde na diskotéce nebo v hospodě. Aspoň hned víte, jak ten druhý vypadá. (David)

Na chatu důvěrnosti moc nesdělují nikomu. Přijde mi to divné vykládat pro mě důležité věci někomu, koho skoro vůbec neznám. (Eva)

4. K chatu se můžeš dostat jakkoli aneb každý má jiný důvod jak se k chatu dostal.

Většina respondentů uvedla, že se poprvé s chatem setkala náhodně po radě kamaráda, spolužáka nebo sourozence. Pouze jediná respondentka uvedla, že na chat zavítala sama od sebe. Tento fakt může znamenat například to, že do určité doby pro každého jedince nebyla internetová komunikace vůbec důležitá. Respondenti většinou chat navštívili, až když se nudili nebo neměli co jiného dělat. Tento jev se objevuje i při návštěvě chatu v současné době. Většinou se respondenti nudí, a proto jdou chatovat, aby se nějak zabavili.

Když jsem byl v prváku na střední, tak mi spolužáci jednou v hodině počítačů ukázali, že chodí na chat a jak to funguje. (David)

Před pár lety mi kolegyně z práce ukázala na počítači program ICQ. Později jsem si přes tento program začala psát i s dalšími kolegy z práce a nakonec jsem k tomuto způsobu přemluvila i své kamarády. (Gábina)

Když jsou všichni někde pryč a já mám tu možnost, tak jdu na chat, abych se nenudil nebo nekoukal pořád na televizi. (Adam)

Jelikož není dobré ani trávit většinu času u televize, tak si myslím, že občas zajít na chat je vhodná alternativa. (Běta)

5. Bez chatu bych vydržel aneb závislost na chatu je nepravděpodobná.

Z rozhovorů se ukázalo, že i přes fakt, že tito jedinci chatují v průměru 2,5 hodiny denně, dokázali by si bez obav představit, že stráví například svoji dovolenou bez internetu a bez chatu úplně. Je tedy možné, že některé teorie, které varují, že nadměrné a dlouhodobé chatování vede k závislostem, nemusí být oprávněné.

Pokud by byl nějaký dobrý program s kamarády, tak bych to bez internetu vydržel i mnohem delší dobu. (David)

Kdyby to byla vyloženě oddechová dovolená s přáteli, tak internet a chat vůbec nepotřebuji. (Adam)

6. Chatuji hlavně s přáteli, které znám aneb rychlejší komunikace s přáteli.

Další ze zkoumaných jevů ukazuje, že všichni respondenti chatují na internetu nejvíce s lidmi, které osobně znají a se kterými se přátelí. Dle různých výpovědí jim tato komunikace přináší rychlejší a levnější variantu, jak být se svými přáteli v kontaktu. Tento jev však může způsobit, že se lidé i v těsné blízkosti budou dorozumívat hlavně pomocí internetu a nebudou trávit část svého volného času venku při osobní komunikaci se svým okolím.

ICQ používám, když se domlouváme s kamarády co budeme dělat. Mám i pár kamarádů z ciziny tak si s nimi volám občas přes Skype. Je to zadarmo a lepší než přes telefon. (David)

Já komunikuji výhradně s těmi, které znám. Některé znám samozřejmě déle a lépe a některé méně. Já používám jenom ICQ. Moji přátelé bydlí daleko ode mě a komunikovat přes mobil je drahé. (Gábina)

Je to levnější a nemusím za nimi chodit osobně. Ušetří mi to dost času. Dřív jsem musel vždycky jít a zjistit jestli je kamarád doma. Teď mi stačí mu napsat na ICQ pokud je připojený a domluvíme se, aniž bych musel odejít z domu. (Adam)

7. Chat jako alternativa nedostatku komunikace v domácím prostředí aneb chat jako komunikační východisko.

Tato část výzkumného šetření je jistě velmi důležitá. Ukazuje fakt, že většina respondentů chodí na chat hlavně z důvodu, že si nemají s kým ve skutečnosti popovídat, a proto se nudí. Někteří dokonce vypráví, že jim chat umožňuje sociální kontakt, kterého mají v osobním životě nedostatek. Z tohoto hlediska může hrát internetová komunikace zcela zásadní roli. Vezněme v úvahu, že bude jedinec většinu svého času sociálně izolován a neměl by možnost jít na chat, kde by mohl komunikovat s dalšími jedinci. Tento fakt může znamenat, že by daný jedinec mohl velice strádat po stránce sociálního uspokojení „být s někým v kontaktu“. Z tohoto hlediska je možnost internetové komunikace, ať se zdá být jakákoli, zcela nezbytná.

*Na počátku se to tolik neprojevovalo, ale s postupem času, jsem si přestávali čím dál tím víc rozumět a přestali jsme si doma povídat. Navíc manžel hodně žárlí, když chci jít ven za svými kamarády, proto si jdu raději popovídat na chat, aby byl doma klid.
(Běta)*

*Navíc mám problém i s komunikací se svým manželem, tak se snažím komunikovat s ostatními lidmi tímto neosobním, leč pro mne jediným možným způsobem.
Já trávím svůj čas s kamarády hlavně u chatu. Ven chodíme, jen když přijedou na návštěvu, nebo naopak já zavítám k nim. To se děje ale jen asi 4x za rok. Proto je pro mě ICQ jedinou možností jak s mými kamarády pravidelně udržovat kontakt.
(Gábina)*

8. Chat není lepší než osobní setkání aneb dáváme přednost komunikaci osobní.

U všech respondentů se objevilo konstatování, že je pro ně lepší komunikace osobního rázu. Někteří sdělili, že je jim jedno, zda komunikují na internetu nebo ve skutečnosti, ale všichni se shodli, že možnost toho druhého vidět, je mnohem lepší. Z tohoto hlediska je určitě role normální komunikace nenahraditelná, i proto si myslím, že skoro všichni jedinci, kteří chatují, chodí i do společnosti a komunikují normálně.

Bavím se s lidmi na chatu stejně jako s kamarády osobně. Na chatu ale neříkám všechno to, co bych řekl svým kamarádům ve skutečnosti. (Adam)

Ale pokud bych chtěla najít nějakého opravdového kamaráda, tak jdu raději ven mezi lidi. Chatování je neosobní pokud toho člověka na druhé straně neznáte i osobně. Komunikace s přáteli ve skutečnosti je mnohem více uspokojivější. (Běta)

Je lepší a zdravější chodit ven do společnosti a komunikovat touto cestou. (Gábina)

9. Chat a koníčky aneb snazší cesta jak si najít přátele se stejnými zájmy.

Z rozhovorů vyplynula řada zajímavých informací, ale jedna z nich mi připadá jako zásadní, pokud bychom se bavili o pozitivním vlivu internetové komunikace. Většina respondentů uvedla, že pokud si hledá více informací o svých koníčcích nebo zájmech, zavítá raději na chat, kde je jednodušší a mnohem rychlejší tyto informace najít a můžete zde najít i přátele, co mají zájem stejný. Dle jejich výpovědí jsem se dozvěděl, že existují různé místnosti, které jsou nazvány podle zájmu a kde se sdružují lidé, kteří tento zájem mají.

Moji kamarádi mají každý skoro jiné koníčky než mám já. Proto si hledám spíš kamarády na internetu, se kterými bych se mohl o tom, co mě baví víc pobavit. Například když jsem měl ještě motorku, tak jsem chodil do místnosti pro motorkáře, abych zjistil kde jsou třeba srazy nebo kde koupím levně náhradní díly atd. (Adam)

O svých zájmech se bavím hlavně přes ICQ s těmi , co jsou zrovna připojeni. V práci nemám moc času probírat své koníčky a proto se o svých zájmech posléze bavíme hlavně večer doma přes internet. (Gábina)

Já občas chodím na „Pařmeny“, kde se bavíme o počítačových hrách. (David)

10. Chat a pohoda aneb chatování je více bezproblémové avšak neuspokojivé.

Dále se mi podařilo zjistit, že pro všechny respondenty, ač dávají vesměs přednost komunikaci osobní, je lepší internetová komunikace vzhledem ke své

uvolněnosti. Svoji roli zde hraje již zmiňovaná anonymita, možná i pohodlí domova nebo klid a rozvaha, se kterou jedinci na internetu mohou komunikovat. I přes tento fakt většina respondentů odpověděla, že je internetová komunikace neuspokojuje tak jako ve skutečnosti. Zejména proto, že zde hraje roli anonymita. Zde se jasně objevuje protiklad, který tato komunikace do našeho života přináší. Na jedné straně figuruje jednoduchost, rychlost a snadnost komunikace na internetu a proti tomu stojí neosobní charakter, obavy, které tato komunikace skýtá.

Mám problémy se svým vzhledem. Na chatu naopak jsou tyto problémy nepodstatné, protože mě ostatní nevidí. Chat je v tomto ohledu pro můj pocit pohody lepší. (Běta)

Na chatu se cítím být více uvolněná než ve skutečnosti, to totiž musíte brát v úvahu vzhled, vystupování atd. (Gábina)

Mně chatování neuspokojuje tak, jako komunikace osobní. Myslím si, že aby to bylo jak má být, tak musím toho druhého vidět. Určitě je mnohem lepší komunikovat osobně než přes počítač. (Gábina)

Myslím si, že seznámení ve skutečnosti je lepší. Hlavně proto, že toho člověka vidíte a je to více osobní. Baví mě to víc. (Adam)

Problém je ale v tom, že většinou píší například holky, kterým je podle jejich profilu 20 a pak zjistím, že je jim 12 nebo 13. (David)

Ze zkušenosti vím, že se málokomu na internetu dá věřit. Nechtěla bych se pak sejit s někým, kdo by mi psal jak je úžasný a pak, když bych ho viděla, tak bych nejraději utekla. (Eva)

Závěr z kvalitativního výzkumu

Na počátku své bakalářské práce jsem si vytvořil několik cílů, kterých bych chtěl v rámci této práce dosáhnout. Svě subjektivní hledisko, se kterým jsem pohlížel na problém virtuální komunikace jsem se snažil co nejvíce potlačit a na danou

problematiku nahlížet ze všech stran pokud možno pouze objektivně. Snažil jsem se prokázat záměr, který vede jedince k využívání této formy komunikace. Zjistil jsem, že v největší míře je to hlavně nuda a snaha se zabavit a nedostatek osobní komunikace se svým okolím. Dále jsem chtěl zjistit, co lidem komunikace přináší a o co je naopak ochuzuje. Z výzkumu jsem zjistil, že většině internetová komunikace přináší možnost, jak být v kontaktu se svými blízkými, které nemáme na dosah. Přináší možnost komunikovat, pokud chybí možnost komunikace normální. Dále přináší lepší možnosti, jak lépe rozvíjet své zájmy a v neposlední řadě přináší možnost komunikovat v jakémkoli stavu, ve kterém se jedinec nachází, aniž by musel řešit svůj vzhled nebo své chování. Naopak, o co jedince tento druh komunikace ochuzuje je zcela jistě čas, který stráví u svého počítače nebo mobilního telefonu namísto procházky v přírodě na čerstvém vzduchu. Dále je tato komunikace ochuzuje o možnost osobního kontaktu, který by zcela jistě měli při komunikaci normální. Jako další jsem chtěl zjistit, jestli komunikace přes internet jedince nějakým způsobem ovlivňuje. Z výzkumu jsem se dozvěděl, že nemají větší problém jak při normální komunikaci, tak při té internetové. Nepodařilo se mi zjistit, jak může tato komunikace jedince ovlivnit po psychické stránce, neboť všichni uvedli, že mají dostatek přátel jak ve skutečnosti, tak i na internetu. Všichni tráví svůj volný čas jak u chatu přes internet, ale i venku se svými kamarády. A navíc dávají stále přednost komunikaci normální tedy „tváří v tvář“. Posledním z cílů bylo zjistit, zda může hrát svoji roli fakt, že lidé vystupují na internetu jinak než ve skutečnosti a tím u nich může docházet k tzv. rozštěpu osobnosti (viz. teoretická část). Z rozhovorů jsem se dozvěděl, že dva respondenti nikdy o sobě nelhali, další respondent si vymýšlel, když byl mladší a poslední dva respondenti si vymýšlí stále, pouze pro jejich pobavení. Vzhledem k tomuto zjištění bohužel nemohu říci, zda může dojít u většiny chatujících k některým z poruch osobnosti. Pro výzkum tohoto problému je vhodnější metoda případové studie, která umožňuje hloubkové zkoumání problému a poskytuje podrobný popis a rozbor případů nebo metoda fenomenologického výzkumu, díky kterému můžeme problému lépe porozumět. (Hendl, 2005).

Já jsem o sobě nikdy nelhal. Navíc jak už jsem říkal, vadí mi, že na internetu hodně lidí lže a proto je chat hodně nevěrohodný. Beru chat spíš jako zábavu. (Adam)

Já to dělám docela často. Pokaždé o sobě řeknu něco jiného, je to hlavně pro pobavení a navíc internet tuto možnost dává, tak proč bych ji nemohla využít. V reálném světě by bylo celkem špatné o sobě lhát a něco pořád předstírat. (Běta)

Když jsem byl mladší tak jsem předstíral, že jsem starší, abych se seznámil s nějakou holkou. Lhal jsem třeba i o vzhledu nebo o tom, že už pracuji a mám své auto. Dělal jsem to proto, abych více zapůsobil. Teď už tyto věci nedělám. (David)

Občas řeknu něco, co není úplně pravda. Myslím si, že na internetu to tak dělá každý. Chat tyto lži umožňuje, protože nemáte jak si ověřit pravdu. Když jsem byla mladší, tak jsem lhala i s svým věku, ale to už teď nedělám. (Eva)

Nikdy jsem ani na internetu ani ve skutečnosti nic nepředstírala. Myslím si, že to do žádné formy komunikace nepatří. (Gábina)

3.2 Kvantitativní výzkumné šetření

Tento druh výzkumu jsem využil hlavně pro ověření pravdivosti kvalitativního výzkumu a bude pouze deskriptivní. Kvantitativní výzkum umožní určit, jaké je procento mládeže, která nadměrně chatuje, nebo jestli má tato mládež více skutečných přátel nebo více těch internetových. Výzkumný vzorek jsem si stanovil na 100 osob, studentů Střední odborné školy a středního odborného učiliště v Moravských Budějovicích. Z výsledků mého kvalitativního šetření jsem si stanovil několik obecných závěrů o dané problematice chatování:

- 1) Většina mládeže ve svém volném čase chatuje.
- 2) Každý jedinec komunikuje kromě internetu i normálně tedy „tváří v tvář“.
- 3) Rozdíl v navázání nového kontaktu mezi virtuálním světem a reálným světem je zanedbatelný.
- 4) Je nepravděpodobná závislost na chatování u mladistvých.
- 5) Většina jedinců dává přednost normální komunikaci.

Tyto závěry jsem dále upřesnil, abych je mohl lépe tímto kvantitativním výzkumem popsat:

- a) Většina jedinců chatuje alespoň jednou za týden.
- b) Normální komunikaci využívají jedinci více a častěji, než komunikaci přes internet.
- c) Navázání kontaktu na internetu je jednodušší.
- d) Většina chatujících jedinců dokáže vydržet bez chatu delší dobu.
- e) Většina jedinců raději tráví více času s přáteli mimo virtuální realitu.
- f) Většina jedinců dává přednost více normální komunikaci pro sdělení osobních informací.
- g) Většina jedinců se cítí být celkově v pořádku.
- h) Věk, vzdělání a sociální status nehraje při chatování roli.

Pro popisný kvantitativní výzkum jsem sestavil dotazník, který má celkem 10 otázek, na které je více možných odpovědí, ale je možné, zvolit pouze jednu. Tyto otázky jsou téměř totožné s těmi, které jsem kladl respondentům v rámci rozhovorů při kvalitativním výzkumu. Dotazníky byly rozdány v několika třídách maturitních ročníků na střední odborné škole (celkem 50 dotazníků) a v několika třídách posledních ročníků na středním odborném učilišti (celkem 50 dotazníků). V dotazníku byly použity tyto otázky:

1. Setkal(a) jsi se někdy s nějakou formou chatu?
2. Jak často chat využíváš?
3. Kolik máš internetových přátel?
4. Kolik máš přátel, se kterými trávíš volný čas mimo internet?
5. Trávíš více času doma u chatu nebo venku s přáteli?
6. Navazuješ snadno kontakt s někým na internetu?
7. Navazuješ snadno kontakt s lidmi ve tvém okolí, které ještě neznáš?
8. Umíš si představit dovolenou nebo prázdniny bez internetu?
9. Trávíš raději svůj volný čas u chatu nebo venku s přáteli?
10. Svěřuješ svá tajemství přátelům na internetu nebo raději svým přátelům ve skutečnosti nebo rodičům?
11. Cítíš se být zdravý a v pohodě?

Při sběru dat tedy dotazníků bylo zjištěno, že žádný dotazník nebyl vyplněn nesprávně a nechyběl ani jeden z požadovaných údajů k vyplnění. Dále bylo zjištěno, že věk respondentů je v rozmezí 14 – 22 let a celkový věkový rozdíl je tedy 8 let. Celkový počet odpovídajících žen byl 28 a mužů 72.

Výsledky dotazníkového výzkumu

1. Setkal(a) jsi se někdy s nějakou formou chatu?

Odpovědi	Párkrát ano	Ano, často	Každý den	Ne
Muži	20	24	22	6
Ženy	10	10	8	0
Celkem	30	34	30	6

Tabulka 1

Muži, kteří vypověděli, že se nikdy nesečkali s žádnou formou chatu, již dle mých instrukcí v dotazníku nepokračovali dále ve vyplňování dotazníků.

2. Jak často chat používáš?

Odpovědi	1 – 10x za měsíc	2 – 4x týdně	Skoro každý den	Každý den 1 – 3 hodiny	Každý den víc než 3 hodiny
Muži	16	14	19	13	8
Ženy	7	4	11	1	5
Celkem	23	18	30	14	13

Tabulka 2

3. Kolik máš internetových přátel?

Odpovědi	1 - 5	6 - 10	11 - 20	Více než 20
Muži	10	3	7	50
Ženy	8	3	3	14
Celkem	18	6	10	64

Tabulka 3

4. Kolik máš přátel, se kterými trávíš volný čas mimo internet?

Odpovědi	0	1 - 3	4 - 6	7 - 10	Více než 10
Muži	0	3	10	11	46
Ženy	0	0	5	4	19
Celkem	0	3	15	15	65

Tabulka 4

5. Trávíš více času doma u chatu nebo venku s přáteli?

Odpovědi	Občas ano	Často	Každý den	Jen doma u chatu	Více venku
Muži	10	1	0	2	57
Ženy	2	1	0	1	24
Celkem	12	2	0	3	81

Tabulka 5

6. Navazuješ snadno kontakt s někým na internetu?

Odpovědi	Ano, bez větších problémů	Ano, ale trvá to chvíli	Trvá to delší dobu	Mám s tím problémy	Ano, úplně bez problémů
Muži	40	18	4	3	5
Ženy	18	6	1	2	1
Celkem	58	24	5	5	6

Tabulka 6

7. Navazuješ snadno kontakt s lidmi ve tvém okolí, které ještě neznáš?

Odpovědi	Ano, bez větších problémů	Ano, ale trvá to chvíli	Trvá to delší dobu	Mám s tím problémy	Ano, úplně bez problémů
Muži	21	32	9	2	6
Ženy	17	6	3	1	1
Celkem	38	38	12	3	7

Tabulka 7

8. Umíš si představit dovolenou nebo prázdniny bez internetu?

Odpovědi	Nevydržel(a) bych ani minutu	Vydržel(a) bych to nejvíce 3 hodiny	Vydržel(a) bych to nejvíce dva dny	Vydržel(a) bych to nejdéle týden	Vydržel(a) bych to více než týden
Muži	1	0	2	14	53
Ženy	1	1	2	0	24
Celkem	2	1	4	14	77

Tabulka 8

9. Trávíš raději svůj volný čas u chatu nebo venku s přáteli?

Odpovědi	Raději u chatu	Jedině u chatu	Asi stejně	Spíše venku	Hlavně venku, na chatu jen pokud třeba prší
Muži	2	2	11	26	29
Ženy	0	0	7	11	10
Celkem	2	2	18	37	39

Tabulka 9

10. Svěřuješ svá tajemství přátelům na internetu nebo raději svým přátelům ve skutečnosti nebo rodičům?

Odpovědi	Jen internetovým	Jen skutečným nebo rodičům	Asi stejně	Nikomu
Muži	5	26	15	24
Ženy	1	14	1	12
Celkem	6	40	16	36

Tabulka 10

11. Cítíš se být zdravý a v pohodě?

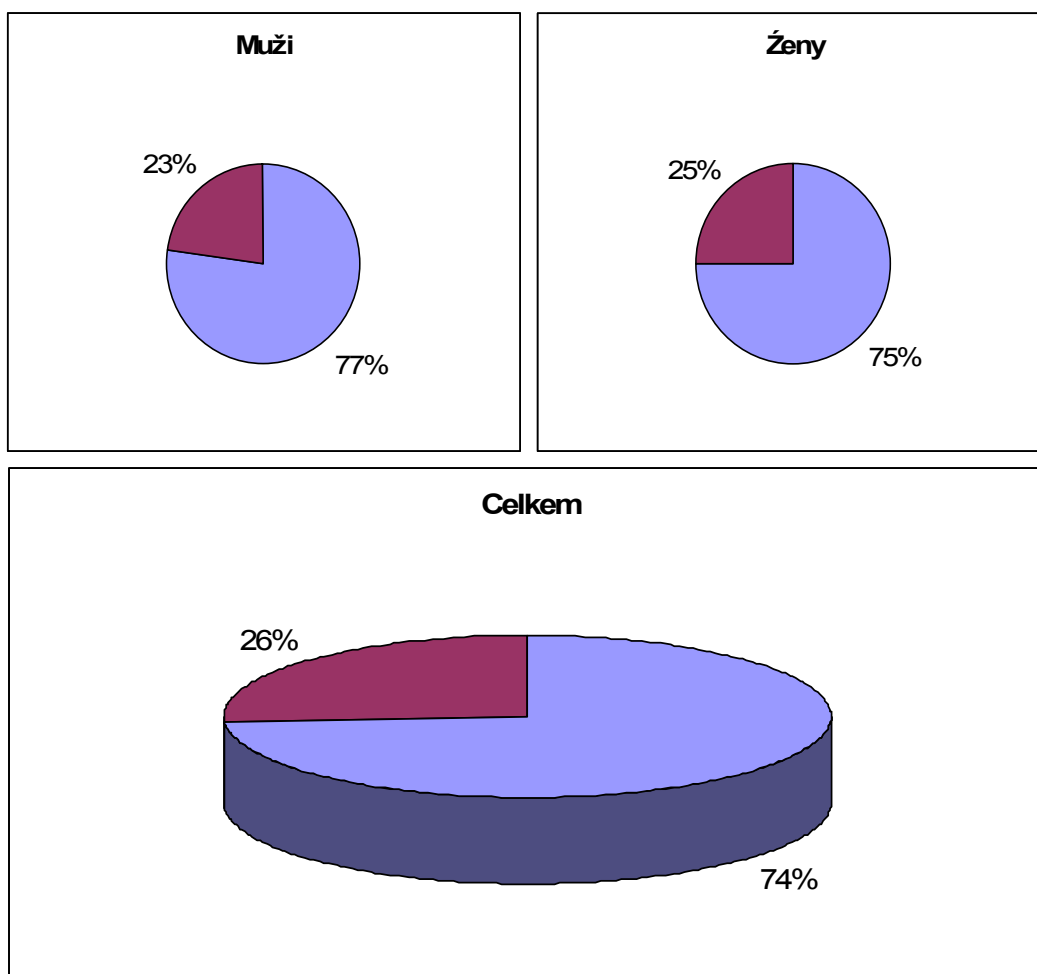
Odpovědi	Ano	Ne
Muži	61	5
Ženy	25	3
Celkem	86	8

Tabulka 11

Grafové zpracování výsledků kvantitativního výzkum z ohledem na stanovené závěry

Jsou vytvořeny grafy pro lepší znázornění dat, vyplývajících z tabulek, ve kterých jsou výsledky dotazníkového šetření. Modrou barvou jsou procentuálně znázorněna data, která potvrzují stanovený závěr, fialovou barvou jsou procentuálně znázorněna data, která popírají mnou stanovený závěr. Zpracování dat zapsaných do tabulek by mělo poskytnout lepší představu o situaci týkající se chatování, normální komunikace a možných vlivů na jedince. Jak již bylo dříve řečeno, kvalitativním výzkumem jsem sice získal řadu důležitých informací, ale nemohu s jistotou říci, zda se tyto informace zakládají na pravdě a odpovídají skutečnosti. Kvantitativní výzkum by měl ukázat, zda je výzkum pomocí rozhovorů věrohodný a lépe nastínit skutečný stav chatování v rámci lidské komunikace.

a) Většina jedinců chatuje alespoň jednou za týden.

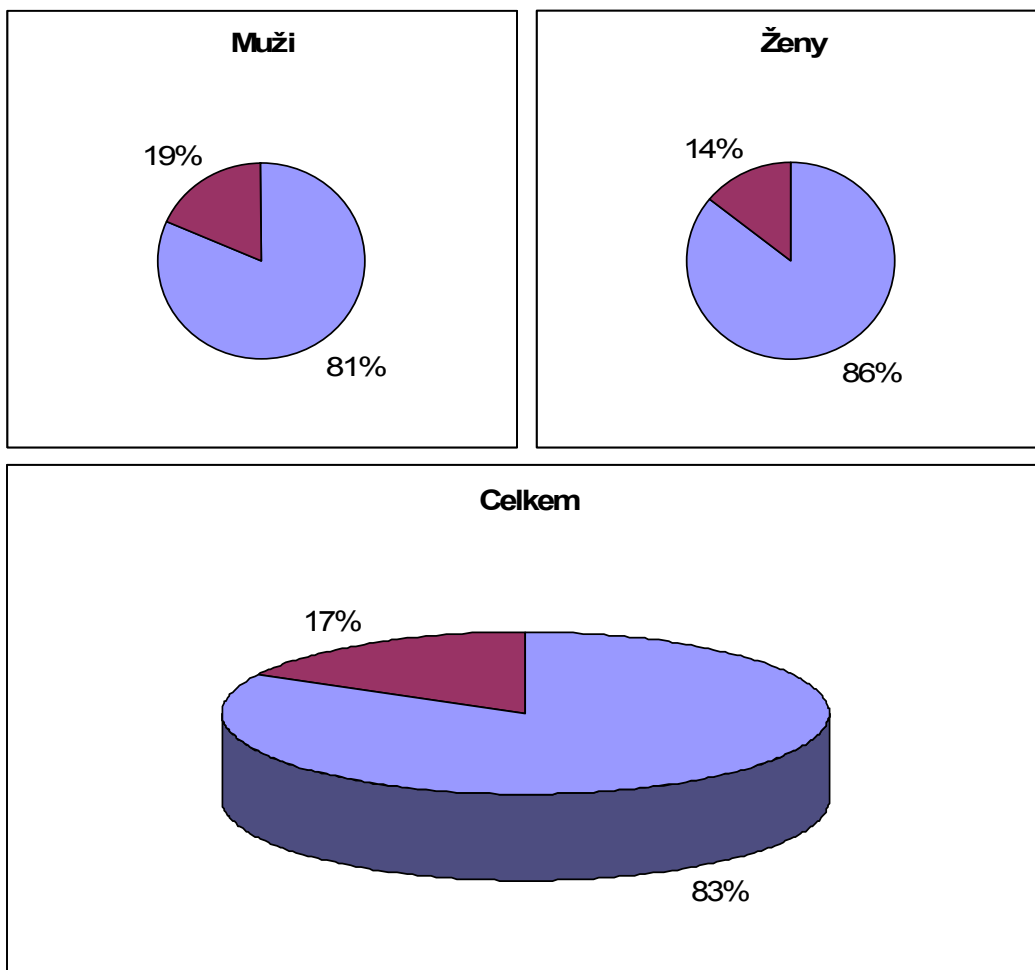

Graf č. 1

Závěr o tom, že většina jedinců chatuje nejméně jednou za týden byl správný. Avšak musím říci, že existuje nemalé procento (26) jedinců, kteří se rozhodnou chatovat méně než 1x za týden. Rozdíl mezi muži a ženami je v tomto případě téměř zanedbatelný.

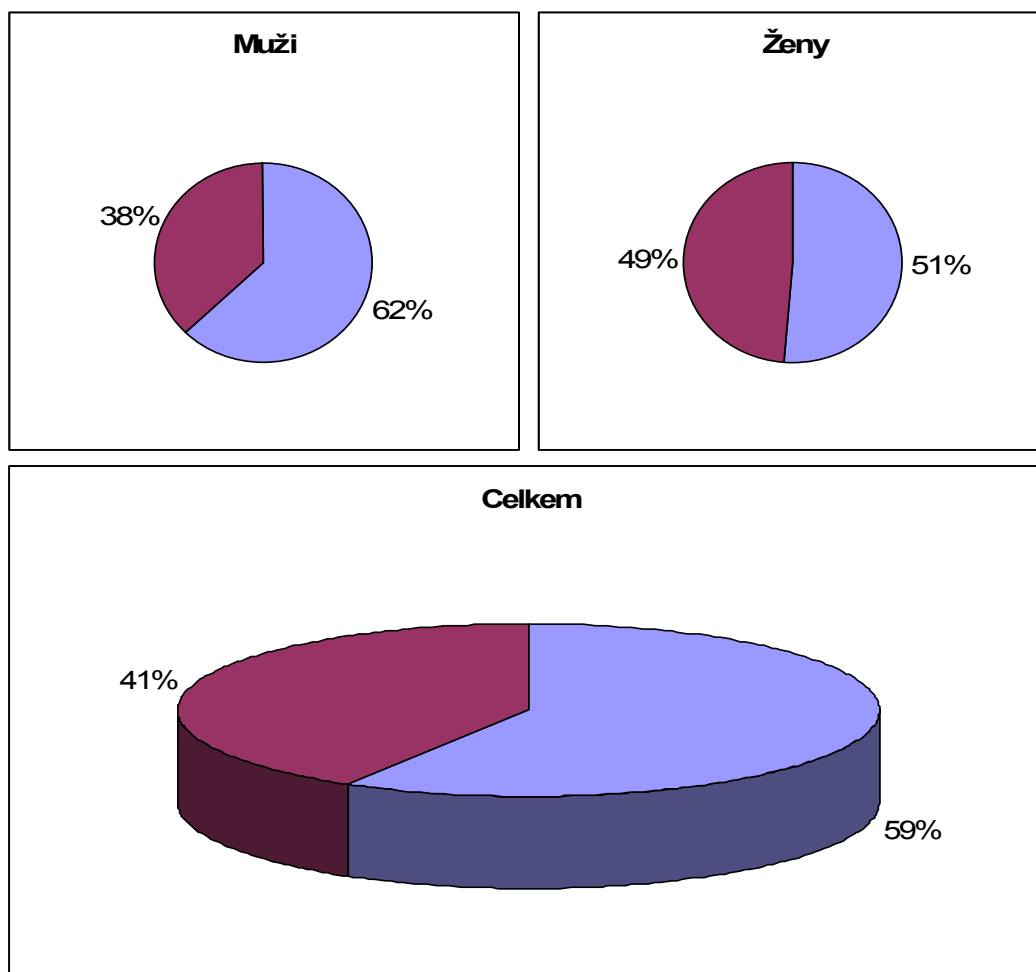
b) Normální komunikaci využívají jedinci více a častěji než komunikaci přes internet.

Graf č. 2

Při tomto srovnání jsem vycházel z výsledků dle tabulky 5, která ukazuje, kolik jedinců dává přednost trávení svého volného času venku s přáteli, a nebo doma u chatu. Jak je z těchto grafů patrné, stanovený závěr se mi potvrdil, neboť 83% jedinců tráví více svého času venku s přáteli, kde komunikují normálně. Ze srovnání výsledků žen a mužů lze konstatovat, že ženy (86%) dávají normální komunikaci více přednost než muži (81%).

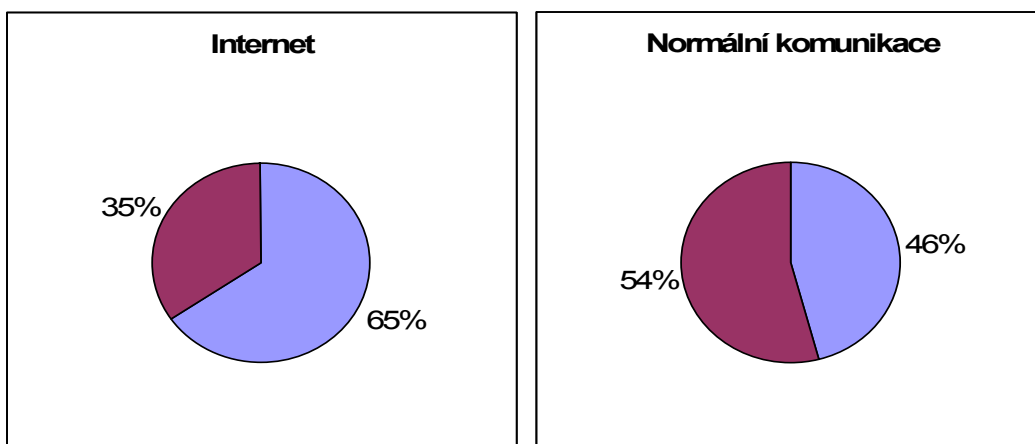
c) Navázání kontaktu na internetu je jednodušší.

Graf č. 3

Zde jsem vycházel z výsledků uvedených v tabulkách 7 a 8. Při srovnání těchto dat lze konstatovat, že celkem 59% respondentů snadno navazuje kontakt v internetovém prostředí oproti 41%, kteří navazují snadno kontakt s neznámými lidmi ve skutečnosti. Lze tedy říci, že se další stanovený závěr se potvrdil. Zajímavé je, že u žen dochází k jevu, kdy je pro ně poměrně stejně jednoduché navázat kontakt na internetu jako ve skutečnosti.

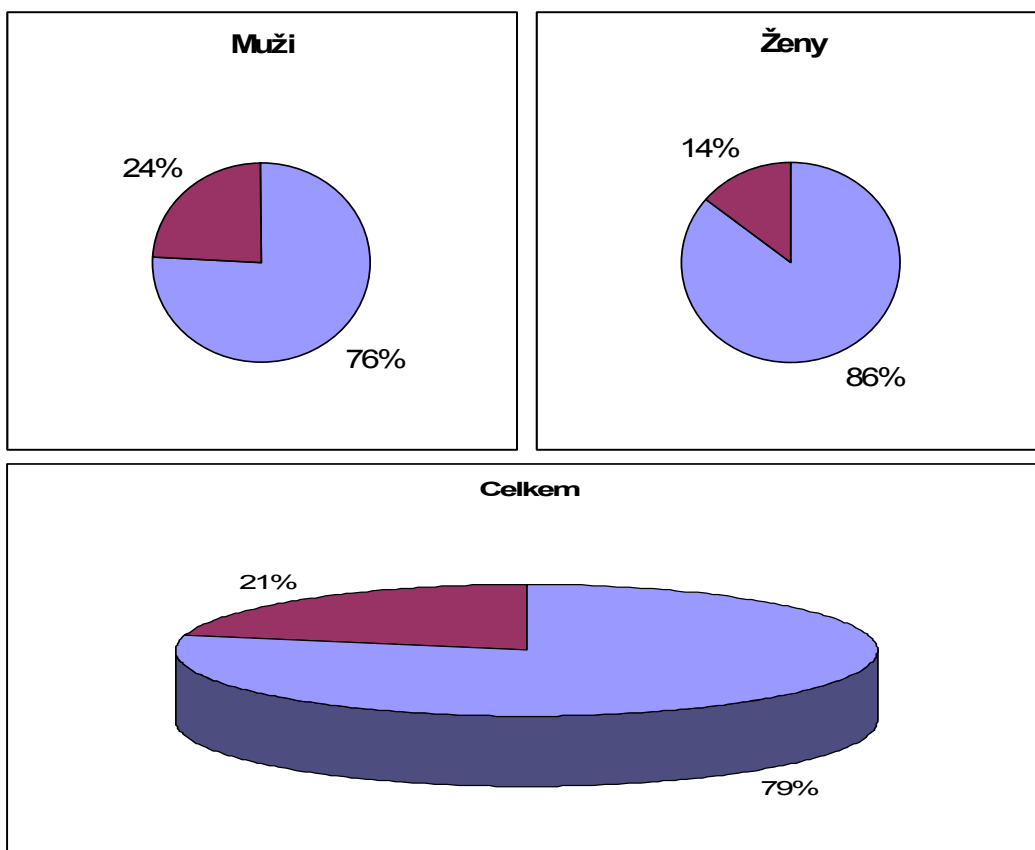
Jako zajímavost z těchto výsledků lze ukázat, jaký je poměr odpovědí při jednoduchosti navázání kontaktu ve virtuální světě a při normální komunikaci. Tyto výsledky znázorňuje graf č. 4.

Graf č. 4

Tento graf ukazuje, zda je komunikace snadná (modrá barva) nebo dělá jedincům problémy (fialová barva). Pro komunikaci na internetu je výsledek výrazně pro (65%), zatímco při komunikaci normální dělá 54% dotázaných jedinců problém navázat kontakt s někým neznámým.

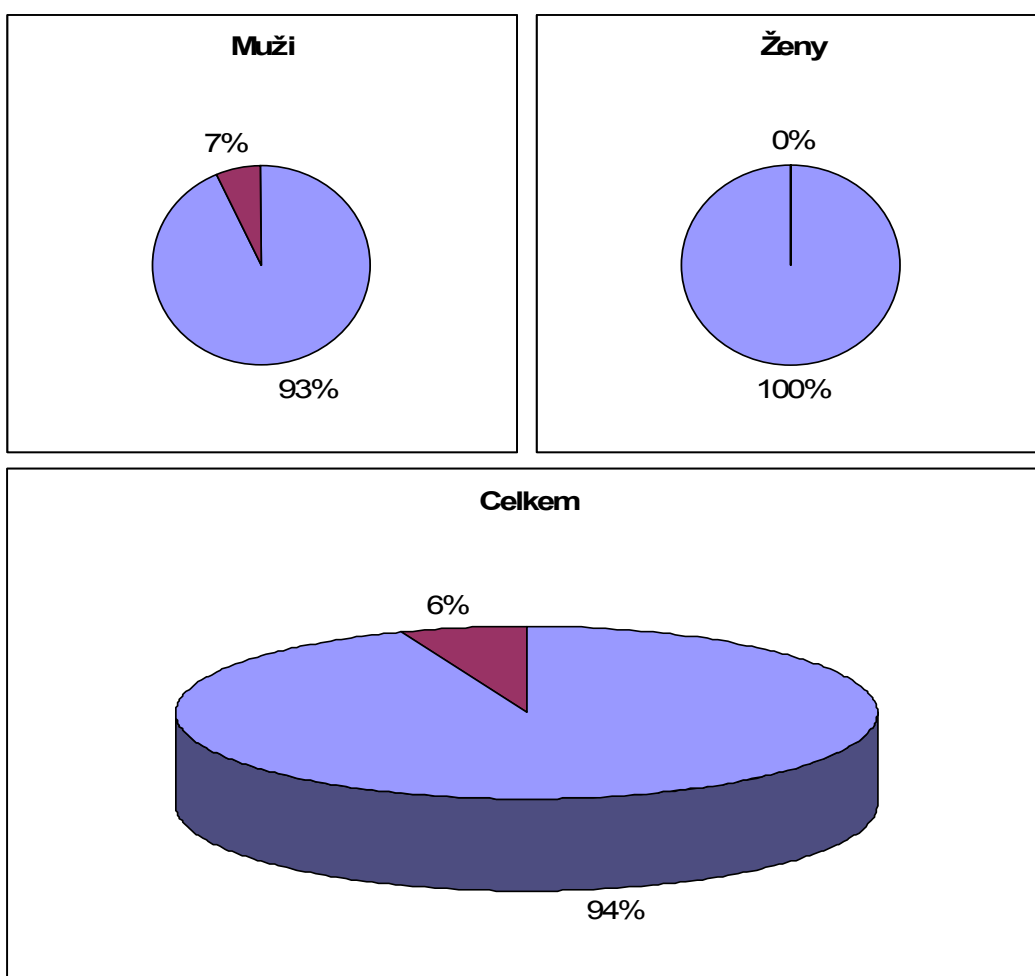
d) Většina chatujících jedinců dokáže vydržet bez chatu delší dobu.

Graf č. 5

Z grafu č.5 vycházejícího z dat v tabulce 8 je patrné, že většina chatujících jedinců (79%) by dokázala bez internetu a chatu bez problému strávit i více než jeden týden. Ženy vykazují v tomto ohledu větší míru schopnosti strávit svůj volný čas bez internetu po delší dobu (86%). Celkově mohu konstatovat, že se další stanovený závěr potvrdil, a navíc tento graf lépe ukazuje skutečnost, pokud bychom tvrdili, že nadměrné chatování může způsobit závislost.

e) Většina jedinců raději tráví více času s přáteli mimo virtuální realitu.

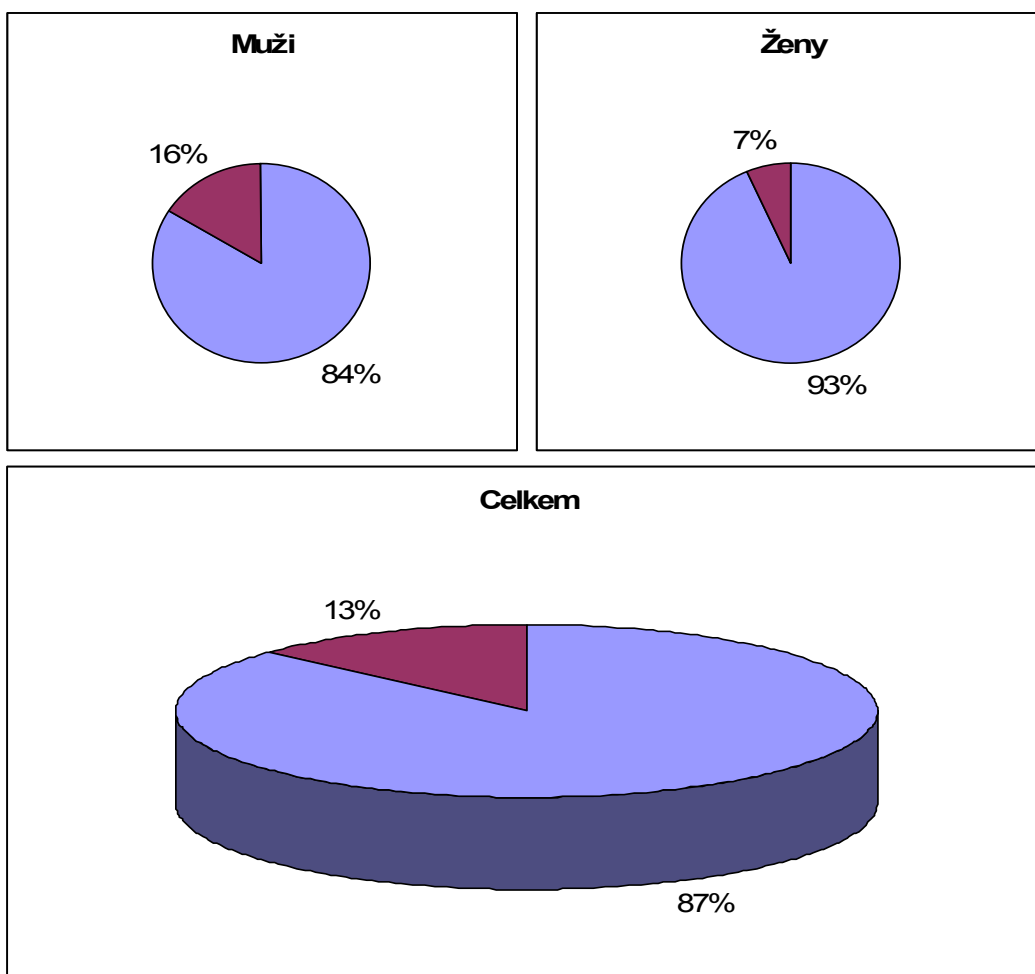

Graf č. 6

Pro tento graf jsem vycházel z hodnot uvedených v tabulce 9. Toto srovnání dopadlo pro internetovou komunikaci katastrofálně. Drtivá většina dotazovaných (94%) odpověděla, že by raději trávila svůj volný čas venku s přáteli než jen komunikací prostřednictvím chatu. Tento fakt může být způsoben tím, že na dotazníky odpovídali jedinci, kteří bydlí na malém městě nebo na vesnicích a jsou

zvyklí trávit více svého volného času venku. Možná by tento výzkum dopadl jinak, kdybych se dotazoval v některém z velkých měst, kde je volný pohyb v přírodě velice obtížný. Zajímavé zcela jistě je i to, že všechny ženy zvolily v otázce ohledně trávení svého času, variantu venku s přáteli. Z tohoto hlediska se další stanovený závěr potvrdil.

- f) Většina jedinců dává přednost více normální komunikaci pro sdělení osobních informací.

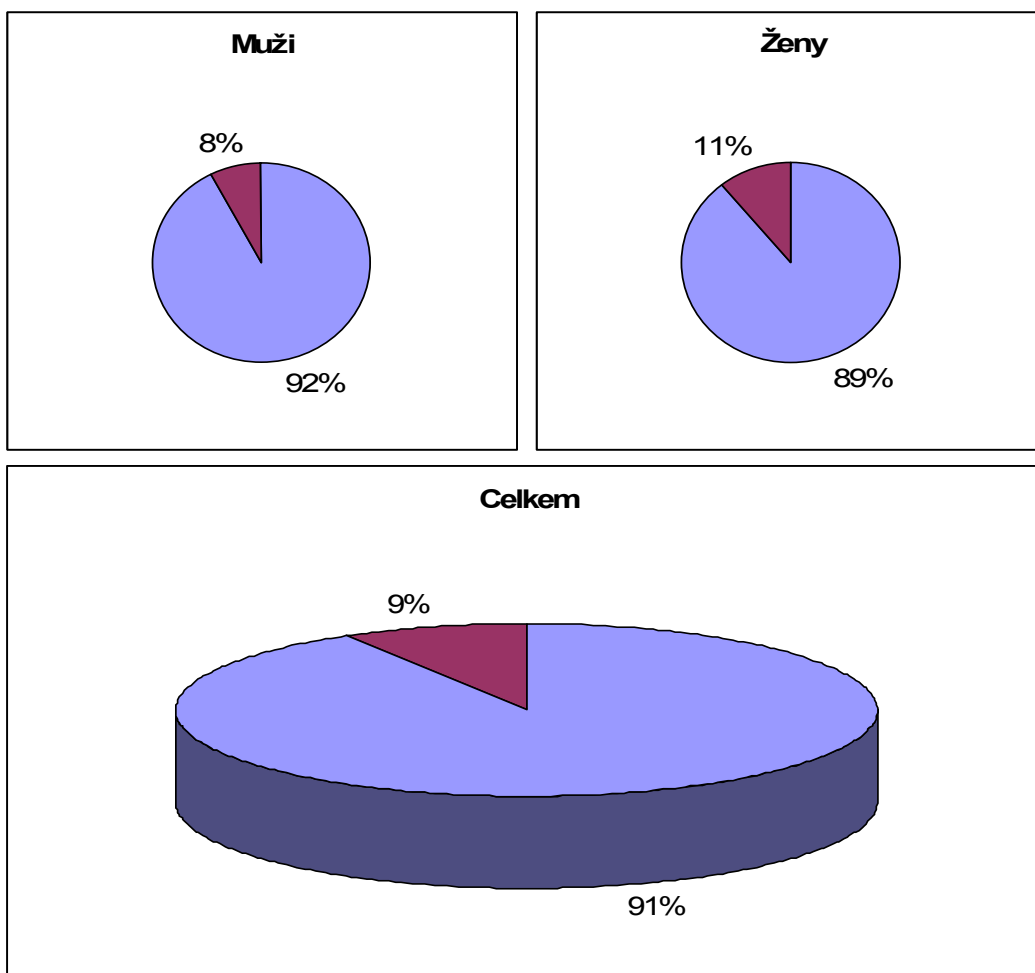

Graf č. 7

Z hodnot uvedených v tabulce 10 lze říci, že jedinci raději svěřují svá tajemství spíše svým skutečným přátelům nebo rodinným příslušníkům. Z údajů v této tabulce je ale patrné, že celkem 47% dotázaných nesvěřuje svá tajemství vůbec a ze zbylých 53% procent dotázaných zhruba 5/6 svěřuje svá tajemství raději jinou formou než přes virtuální komunikaci. Lze tedy konstatovat, že většina jedinců nesvěřuje svá

tajemství vůbec. Pokud bych vycházel pouze ze srovnání důvěry internetové nebo normální komunikace za účelem svěžit svá tajemství (graf č. 7), mohu říci, že se i další z mých závěrů potvrdil.

g) Většina jedinců se cítí být celkově v pohodě.

Graf č. 8

Závěr, týkající se psychického a zdravotního stavu dotázaných chatujících jedinců (dle tabulky 11) se potvrdil. 91% všech dotázaných odpovědělo, že se cítí být celkově v pořádku a zdraví. U odpovídajících žen je větší procento (11%) nespokojených se svým současným stavem, ale tento fakt může být způsoben mnoha dalšími vlivy bez nutnosti působení chatu nebo internetu.

h) Věk, vzdělání a sociální status nehraje při chatování roli.

Pro verifikaci tohoto mého závěru je nutné využít možnosti srovnání odpovědí jednotlivých jedinců ze střední odborné školy a ze středního odborného učiliště. Jak jsem již sdělil dříve, odpovídající jedinci pochází z různých rodinných a sociálních prostředí. Někteří bydlí na vesnicích, jiní bydlí zase ve městech. Všichni dotázaní studují jiné obory jako např. automechanik, prodavač, obchodník, obráběč kovů aj. Každý jedinec je jinak starý (14 – 22 let). Jelikož bych musel vždy srovnávat již zmíněné jednotlivé složky, použil jsem pro zjednodušení pouze údaje týkající se rozdělení podle pohlaví a podle charakteristiky studia (maturitní obory nebo učňovské obory). Pro zpracování dat jsem vycházel z údajů uvedených v tabulce 3, která se skládá ze dvou částí dle typu studia. Pro lepší orientaci jsem vytvořil následující tabulky. Data, která jsou uvedena v těchto tabulkách odpovídají celkovému součtu uvedenému v tabulce 3.

Kolik máš internetových přátel?

1) Střední odborná škola:

Odpovědi	1 – 5	6 - 10	11 - 20	Více než 20
Muži	6	1	5	29
Ženy	3	0	2	8
Celkem	11	1	7	37

Tabulka 12

Celkem odpovídalo: 41 mužů a 13 žen (54 respondentů)

2) Střední odborné učiliště:

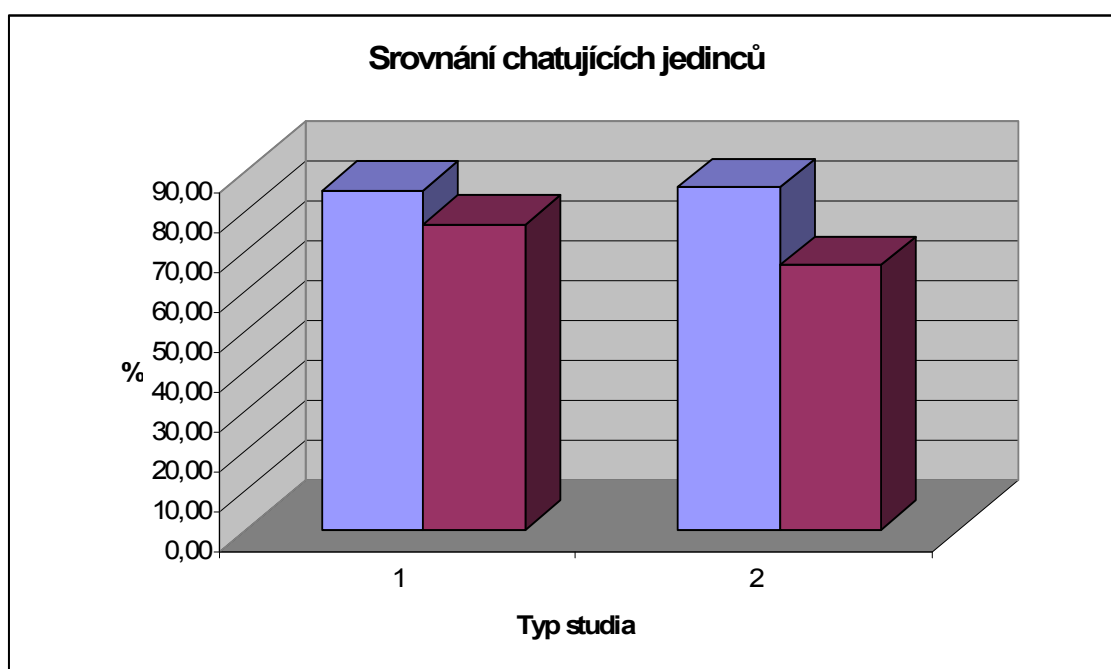
Odpovědi	1 – 5	6 - 10	11 - 20	Více než 20
Muži	4	2	2	21
Ženy	5	3	1	6
Celkem	7	5	3	27

Tabulka 13

Celkem odpovídalo: 29 mužů a 15 žen (44 respondentů)

Více než pět internetových přátel má 35 mužů ze střední školy což představuje 85,4 % z celkového počtu odpovídajících mužů, zatímco z odborného učiliště takto odpovědělo 25 mužů neboli 86,2 % z celkového počtu mužů.

U žen je situace následující: více než pět internetových přátel má 10 žen z celkových 13 ze střední školy, což je 76,9% a 10 žen z celkového počtu 15 z odborného učiliště, což odpovídá 66,7%.

Graf č. 9

Legenda: 1 – střední odborná škola, 2 – střední odborné učiliště, modrá barva – muži, fialová barva – ženy

Z grafu č. 9 je patrné, že chatování se věnuje přibližně stejné procento mužů i žen bez ohledu na jejich vzdělání nebo životní cíle. Je zcela jistě možné, že by nehrál téměř žádnou roli ani výraznější věkový rozdíl než je již zmiňovaných 8 let. Z tohoto ohledu se i poslední ze stanovených závěrů potvrdil.

Závěr z kvantitativního výzkumu

Při kvalitativním zkoumání chatování a jeho vlivu na dnešní mládež jsem vytvořil několik závěrů, které jsem chtěl posléze ověřit na širším spektru jedinců. Tyto závěry se mi podařilo ověřit a zároveň jsem zjistil, že výpovědi respondentů v rámci rozhovorů byly téměř srovnatelné s odpověďmi dotazovaných jedinců při dotazníkovém šetření. Hlavním úkolem, proč jsem provedl kvalitativní šetření bylo zjistit, zda je kvalitativní výzkum věrohodný. Na základě výsledků tohoto dotazníkového šetření mohu konstatovat, že se mi podařilo nejen ověřit věrohodnost dříve provedených rozhovorů, ale i lépe popsat danou skutečnost.

Lze tedy říci, že chatování stojí na stejné úrovni jako komunikace normální. Věnuje se jí velké procento populace, které ovšem dává přednost komunikaci normální. Dále lze z tohoto výzkumu říci, že může chatování plnit i jakousi roli jednoduššího navázání kontaktu, který se v reálném světě při běžné komunikaci hůře získává. Pokud bychom si všímali i počtu přátel internetových nebo reálných, musíme se však opřít spíše o výzkum kvalitativní, který prokazuje, že část internetových přátel zaujímají přátelé z okolí jedinců, se kterými se tyto jedinci spíše setkávají někde venku a osobně než jen přes internet. Tuto možnost využívají jen pokud je venku špatné počasí nebo se tyto přátelé nacházejí ve větší vzdálenosti od chatujících jedinců. Pokud bychom se zajímali o ovlivnění jedinců chatováním po stránce psychické nebo fyzické, můžeme konstatovat, že většina respondentů odpovídala, že se cítí být zdravá a v pohodě a raději svůj volný čas tráví osobním kontaktem se svými blízkými.

4. ZÁVĚR

Ze svých závěrů z jednotlivých výzkumných šetření mohu říci, že chatování sice splňuje podmínku dominantního postavení co se týče lidské komunikace, ale toto postavení je závislé na mnoha vlivech. Pokud by bylo převážně hezké počasí a jednotlivci by měli své přátele v dostupné vzdálenosti, je možné, že by s nimi trávili mnohem více času a chatování by se rázem stalo alternativní metodou ke komunikaci normální, která by v tomto případě plnila dominantní roli. Snažil jsem se objasnit, co jedince k této formě komunikace vede a zjistil jsem, že je to hlavně jednoduchost, časová nenáročnost a pohodlí, které nám chatování nabízí. Jsem si jistý, že v mnoha případech je virtuální komunikace východiskem ze složité životní situace tak, jak ji například popsala respondentka v rámci kvalitativního výzkumu.

Například nedávno mi jedna holka řekla, že byla dvakrát znásilněna a že se stydí to říct někomu ve svém okolí. (Běta)

Dále lze říci, že se většina jednotlivců k chatování uchýlí až poté, co se začnou nudit a hledají nějakou zábavu. Myslím si, že jejich sociální a osobnostní vývoj je stejně tak závislý na chatování jako na normální komunikaci a naopak většina dává normální komunikaci přednost a chatování bere jako zábavu. Toto tvrzení vyplývá z výsledků jak kvalitativního, tak i kvantitativního šetření. Z grafu č.2 je patrné, že 83% dotázaných využívá více komunikaci normální. Tento fakt podporuje například i výpověď respondentky Gábiny: „*Je lepší a zdravější chodit ven do společnosti a komunikovat touto cestou*“. Z tohoto hlediska nevidím důvod tvrdit, že chat negativně nebo pozitivně ovlivňuje jedince. Je lepší tvrzení, že chat ovlivňuje jedince stejně tak, jako jiná forma komunikace. Dle mého názoru je chat pouze východisko z komunikačního deficitu, když momentálně není k dispozici někdo, s kým bychom si mohli osobně popovídat, a lidé chtějí spíše komunikovat osobně. Již dříve jsem zmínil, že svoji roli zde může hrát právě anonymita a neosobní kontakt, který ve virtuální komunikaci zcela jistě je. V některých případech mohla jedince k chatování dohnat i nutnost. Může to být způsobeno rodinnou situací, tak jak se prokázalo třeba u respondentek Běty a Gábiny nebo to může být způsobeno jinými vlivy, které mohou být psychického rázu. I přes všechny jevy, které se mi podařilo zjistit v průběhu zkoumání, jsem došel k názoru, že chatování nemůže být

dominantní způsob sociální interakce, jelikož nejspíše neuspokojuje všechny potřeby, které máme, když bychom chtěli s někým komunikovat. Možným východiskem, jak navrátit normální komunikaci výsadní postavení, by mohlo být, že bychom přestávali využívat pohodlnosti a snažili se svůj osobní kontakt s okolím nějakým způsobem zlepšit.

Touto prací bych chtěl přispět dalším, kteří se rozhodnou zkoumat vliv internetu a chatování na lidskou psychiku a sociální vývoj. Kdo ví, možná to budu znovu já.

Resume

This final thesis may shows how individuals spend their free time. I found the communication via the Internet is the same important part of their free time activities as the normal communication "face to face". The virtual communication is mainly used for connecting with friends and family if they work or live far away from their chatting acquaintances. The main reason should be – cheaper and quicker communication. This type of communication is also used if it is only chance how to communicate. The positive and negative influence on the individuals must be researched to details. This thesis shows that addiction to chat of chatting individuals is improbable, the social, psychical, physical and age differences of the individuals are closely insignificant and lying via the Internet is the product of allowed anonymity.

5. Seznam použité literatury

1. CIPRO, Miroslav. *Průvodce dějinami výchovy*. 1.vyd. Praha: Panorama, 1984. 584 s. SPN 11-088-84.
2. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 408 s. ISBN 80-7367-040-2.
3. HEWSTONE, Miles; STROEBE, Wolfgang. *Sociální psychologie: moderní učebnice sociální psychologie*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. 769 s. ISBN 80-7367-092-5.
4. HOPPE, Siegrid; HOPPE, Hartmut; KRABEL, Jens. *Sociálně psychologické hry pro dospívající*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 200 s. ISBN 80-7178-434-6.
5. JANOUŠEK, Jaromír. *Sociální komunikace*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1968. 172 s.
6. KOHOUTEK, Rudolf a kol. *Základy sociální komunikace*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 1998. 181 s. ISBN 80-7204-064-2.
7. KOSEK, Jiří; TŘÍSKOVÁ, Lenka. *Internet: první kroky českého uživatele*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 1998. 116 s. ISBN 80-7169-730-3.
8. KOUBALÍKOVÁ, Sylvie. *Fenomén Ihaní v prostředí internetu*. Brno: Masarykova Univerzita v Brně, Fakulta sociálních studií, Katedra psychologie, 2006. 77 s. Vedoucí bakalářské práce PhDr. David Šmahel, Ph.D.
9. PETROVSKIJ, A. V. a kol. *Vývojová pedagogická psychologie*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1977. 260 s. SPN 74-0-279.
10. POSTMAN, Neil. *Ubavit se k smrti: veřejná komunikace ve věku zábavy*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1999. 192 s. ISBN 80-204-0747-2.
11. ŘEZNÍČEK, Petr. *Internet pro studenty*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2002. 92 s. ISBN 80-7226-538-5.
12. STRAUSS, Anselm; CORBINOVÁ, Juliet. *Základy kvalitativního výzkumu*. Boskovice: Albert, 1999. 225 s. ISBN 80-85834-60-X.
13. ŠTVERÁČEK, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983. 382 s. SPN 46-00-24/1.
14. VÁGNEROVÁ, Marie; KLÉGROVÁ, Jarmila. *Poradenská psychologická diagnostika dětí a dospívajících*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2008. 538 s. ISBN 978-80-246-1538-7.

15. VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie lidské komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 264 s. ISBN 80-7178-291-2.
16. VÝROST, Josef; SLAMĚNÍK, Ivan. *Sociální psychologie = Sociálna psychológia*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství ISV, 1997. 454 s. ISBN 80-85866-20-X.
17. ŽEMLIČKA, Martin. *E-mail, chat, sms: praktický průvodce elektronickou komunikací*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2003. 111 s. ISBN 80-7226-928-3.

6. Seznam internetových zdrojů

1. *Služby jako Facebook mohou vést podle psychologa až k rakovině* [online]. In Novinky.cz. [cit. 20. února 2009]. Dostupný z WWW <<http://www.novinky.cz/zena/zdravi/161926-sluzby-jako-facebook-mohou-vest-podle-psychologa-az-k-rakovine.html>>
2. ŠMAHEL, David. *Mládí ve světě počítačů* [online]. In Učitelské listy. [cit. 6. prosince 2002]. Dostupný z WWW <<http://www.ucitelskelisty.cz/Ucitelskelisty/Ar.asp?ARI=100974&CAI=2167>>
3. MARKOVIČ, Jan. *Pedofilové si natáčejí nahé děti po internetu* [online]. In iDNES.cz. [cit. 2. září 2006]. Dostupný z WWW <http://zpravy.idnes.cz/pedofilove-si-nataci-nahe-deti-po-internetu-fk7-/krimi.asp?c=A060901_142936_krimi_mr>
4. PÍRKO, Martin. 2007a. *Lež a Internet: Ideální pár?* [online]. In LUPA. [cit. 26. října 2007]. Dostupný z WWW <<http://www.lupa.cz/clanky/lez-a-internet-idealni-par/>>
5. PÍRKO, Martin. 2007b. *Proč je komunikace na Internetu jiná* [online]. In LUPA. [cit. 19. října 2007]. Dostupný z WWW <<http://www.lupa.cz/clanky/psychologicke-aspekty-internetove-komunikace/>>
6. PÍRKO, Martin. *Závislost na Internetu – bluf, či realita?* [online]. In LUPA. [cit. 22. června 2005]. Dostupný z WWW <<http://www.lupa.cz/clanky/zavislost-na-internetu-bluf-ci-realita/>>
7. FALTÝNEK, Lukáš. *Psychologické aspekty komunikace na internetu: diplomová práce* [online]. Část I. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, 2002. [cit. 23. února 2007]. Dostupný na WWW <<http://lukas.faltynek.com/2007/02/23/psychologicke-aspekty-komunikace-na-internetu-dil-i/>>

8. Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obr. 1	Graf nárůstu počtu uživatelů Facebooku	9
Obr. 2	Pyramidální hierarchie lidských potřeb	16
Tabulka 1	Četnost setkání s formou chatu	36
Tabulka 2	Četnost používání chatu	36
Tabulka 3	Počet internetových přátel	37
Tabulka 4	Počet přátel mimo internet	37
Tabulka 5	Trávení volného času	37
Tabulka 6	Navazování kontaktu na internetu	37
Tabulka 7	Navazování kontaktu mimo internet	38
Tabulka 8	Schopnost trávit čas bez internetu	38
Tabulka 9	Oblíbenost chatu ve volném čase	38
Tabulka 10	Svěřování tajemství	39
Tabulka 11	Výsledky týkající se pocitu zdraví a pohody	39
Tabulka 12	Počet internetových přátel (SOŠ)	47
Tabulka 13	Počet internetových přátel (SOU)	47
Graf č.1	Četnost chatování	40
Graf č.2	Četnost využívání normální komunikace	41
Graf č.3	Jednoduchost navázání kontaktu na internetu	42
Graf č.4	Snadnost komunikace na internetu	43
Graf č.5	Schopnost vydržet bez internetu	43
Graf č.6	Oblíbenost chatování ve volném čase	44
Graf č.7	Chat a sdělování důvěrných informací	45
Graf č.8	Četnost pocitu zdraví a pohody	46
Graf č.9	Srovnání chatujících jedinců dle typu studia	48

9. Seznam příloh

1. Příloha č. 1 - Rozhovory provedené v rámci kvalitativního výzkumu

Příloha č. 1 - Rozhovory provedené v rámci kvalitativního výzkumu

Rozhovory byly provedeny pomocí osobního dotazování nebo pomocí dotazování na webovém chatu www.lide.cz. Informace uvedené o respondentech jsem získal taktéž dotazováním, ale upravil jsem je do přehlednějších a jednodušších dílců. Všechny rozhovory byly gramaticky upraveny v souladu se zachováním všech myšlenek v nich obsažených. Jména uvedená u respondentů jsou smyšlená a neodpovídají skutečnosti.

Respondent 1: Adam

Muž, 20 let, montážní pracovník, vyučený, svobodný, nezadaný. Bydlí s rodiči ve svém vlastním samostatném bytě v rodinném domě. Na chatu tráví 2 až 3 hodiny denně.

Jak ses k chatu dostal?

Můj bratr, asi tak před 3 roky, měl ve svém pokoji internet a chodil na chat. Jednou mi řekl, že je to dobré, že bych si tam mohl dobře popovídat a že to mám zkusit. Tak jsem později šel a zkusil jsem to.

Jaký způsob chatu používáš nejčastěji?

Nejvíce používám ICQ, protože jsem ve spojení se svými přáteli, kteří bydlí nebo pracují daleko ode mě. Hodně chodím i na www.lidé.cz a používám i Skype, ale hlavně na volání, jelikož je zadarmo.

Kolik máš internetových přátel?

To je těžká otázka. Celkem jich mám asi 30, ale na webovém chatu si píše pokaždé s někým jiným. Jinak na ICQ a Skypu si píše s kamarády, které znám i osobně.

Dělá ti problém se s někým na internetu seznámit?

Vůbec ne. Je to jednoduché. Já vždycky napíši, jestli se nechce někdo seznámit nebo si nechce popovídat a vždycky mi někdo odpoví. Pak už se bavíme, jako by to bylo ve skutečnosti. Odkud jsme, kde pracujeme, co nás baví, atd. Myslím si, že seznámení ve skutečnosti je lepší. Hlavně proto, že toho člověka vidíte a je to více osobní. Baví mě to víc.

Co tě vede ke komunikaci na chatu s někým, koho neznáš?

Většinou se nudím, proto vyhledávám nové přátele. Když jsem doma a není co dělat nebo mám program třeba až za hodinku, jdu na chat, abych nějak zabil čas. Takže беру chat spíš jako zahrnutí nudy a odreagování.

Kolik máš přátel ve skutečnosti?

Jelikož jsem vyrůstal a dosud bydlím na vesnici, kde se všichni znají, mám asi 20 kamarádů již od školky. Trávím s nimi hodně času, ale jak už jsem se zmínil, většina šla za prací jinam a přes týden se skoro nevidíme, proto většinou komunikujeme přes internet.

Trávíš víc času doma u chatu nebo s přáteli venku?

Určitě venku. Chodím s kamarády do společnosti nebo jezdím za sestrou nebo bratrancem na návštěvy.

Umíš si představit dovolenou nebo prázdniny bez chatu?

Kdyby to byla vyloženě oddechová dovolená s přáteli, tak internet a chat vůbec nepotřebuji. Pokud bych ale jel třeba s rodiči, asi bych si notebook vzal.

Využíváš chat hlavně k tomu, abys komunikoval s přáteli, které osobně znáš?

Ano, protože je to levnější a nemusím za nimi chodit osobně. Ušetří mi to dost času. Dřív jsem musel vždycky jít a zjistit, jestli je kamarád doma. Ted' mi stačí jemu napsat na ICQ, pokud je připojený a domluvíme se, aniž bych musel odejít z domu.

Svěřuješ své tajemství někomu cizímu přes internet nebo raději někomu koho znáš?

Já svá tajemství skoro nikdy nikomu neříkám. Řeknu to jen někomu, koho dobře znám a vím, že si to nechá pro sebe. Pokud se chci svěřit, tak to taky většinou řeknu osobně někomu z mých kamarádů nebo třeba mé sestře.

Když si chceš najít partnera, hledáš ho na internetu?

Moc ne, na internetu často dostáváte klamavé informace. Zjistil jsem, že se většina lidí na chatu vydává za někoho jiného. Nemusí to znamenat, že se chlap vydává za ženskou, ale že o sobě třeba holka napíše, že je jí 25 a je blondýna a já pak při osobní schůzce zjistím, že je jí 15 a je hnědovláska. Už se mi něco podobného párkrát stalo, proto se moc na internetu neseznamuji.

Když máš nějaký koníček, podělíš se o něj raději s přáteli na internetu?

Dá se říct že ano, rád chodím do místností, které se přímo specializují na daný koníček. Moji kamarádi mají každý skoro jiné koníčky než mám já. Proto si hledám spíš kamarády na internetu, se kterými bych se mohl o tom co mě baví víc pobavit. Například když jsem měla ještě motorku, tak jsem chodil do místnosti pro motorkáře, abych zjistil kde jsou třeba srazy nebo kde koupím levně náhradní díly atd.

Myslíš si, že je v pořádku trávit svůj volný čas sám u počítače?

Já si myslím, že to v pořádku určitě není. Když jsem byl mladší a internet ještě nebyl, tak jsem hodně času trávil s kamarády venku. Jenže ted', když jsou všichni někde pryč a já mám tu možnost, tak jdu na chat, abych se nenudil nebo nekoukal pořád na televizi.

Předstíral jsi někdy na internetu, že jsi někdo jiný, nebo jsi udával nepravdivé informace o sobě?

Já jsem o sobě nikdy nelhal. Navíc jak už jsem říkal, vadí mi, že na internetu hodně lidí lže, a proto je chat hodně nevěrohodný. Beru chat spíš jako zábavu.

Uspokojuje tě chatování stejně jako komunikace s přáteli ve skutečnosti?

Myslím si, že je to tak nastejno. Bavím se s lidmi na chatu stejně jako s kamarády osobně. Na chatu ale neříkám všechno to, co bych řekl svým kamarádům ve skutečnosti.

Cítíš se být zdravý a v pohodě?

No, jestli jsem zdravý, tak to doufám, že ano, ale občas se v pohodě necítím. Je to podle nálady. Když chatuji tak jsem vesměs v pohodě.

Respondent 2: Běta

Žena, 21 let, nezaměstnaná, vyučená. Vdaná, bezdětná. Bydlí s manželem v malém bytě. Na chatu tráví přibližně 2 hodiny denně.

Jak ses k chatu dostala?

Je to asi tak 2 roky nazpět, kdy jsem seděla sama doma u televize, a jelikož neběžel žádný zajímavý program, tak jsem si hrála se svým mobilem. Zjistila jsem, že mobil má funkci připojení na internet a možnost jít na chat. Řekla jsem si, že když už jsem připojená k internetu, tak zkusím i ten chat.

Jaký způsob chatu používáš nejčastěji?

Já používám výhradně webový chat. Jsem připojená přes můj mobilní telefon, kde funkce jako je ICQ, Skype atd. nefungují.

Kolik máš internetových přátel?

Já jsem si před časem na jednom chatu založila svoji vlastní místnost, kde mě pravidelně navštěvuje asi 50 stejných uživatelů. Nedá se, ale říci, že by to byli moji přátelé. Někteří z nich ale možná už přátelé jsou.

Dělá ti problém se s někým na internetu seznámit?

No myslím si, že mi to nedělá problém tak jako ve skutečnosti. Když jsem venku s kamarády a objeví se někdo koho neznám, musím nejprve zjistit, jak bych s ním měla komunikovat a poté se do toho pustím. Na internetu je to jiné, jde to tak nějak samo od sebe.

Co tě vede ke komunikaci na chatu s někým, koho neznáš?

Já to mám trošičku složitější. My jsme s manželem svoji přes 2 roky. Máme spolu mnoho společných závazků, ale je mezi námi velký věkový rozdíl. Na počátku se to tolik neprojevovalo, ale s postupem času, jsem si přestávali čím dál tím víc rozumět a přestali jsme si doma povídat. Navíc manžel hodně žárlí, když chci jít ven za svými kamarády, proto si jdu raději popovídat na chat, aby byl doma klid. Samozřejmě, že chodím i ven, ale to je tak maximálně 2x za týden, když nepočítám návštěvu rodičů a sourozenců.

Kolik máš přátel ve skutečnosti?

Mám jich asi 10. Protože nechodím moc ven, tak ani nemám možnost najít si nějaké nové kamarády.

Trávíš víc času doma u chatu nebo s přáteli venku?

Určitě trávím víc času na chatu než venku, jelikož ven chodím hodně málo.

Umíš si představit dovolenou nebo prázdniny bez chatu?

Kdybych jela na dovolenou s manželem a na delší dobu, tak bych se asi za nějaký čas nudila. To bych pak nevěděla, co mám bez internetu dělat. Kdybych byla s nějakou dobrou partou, tak bych si určitě dovču bez internetu představit dokázala.

Využíváš chat hlavně k tomu, abys komunikoval s přáteli, které osobně znáš?

Já komunikuji hlavně s lidmi, které osobně neznám. Jak jsem již řekla, nemám ICQ a chodím jenom na chat, kde jsou lidé, které jsem nikdy neviděla osobně. Po nějaké době se s některými, kteří chodí do mé místnosti pravidelně už znám o něco víc a některé jsem již viděla několikrát osobně a myslím si, že takto navázané přátelství vydrží i do budoucna.

Svěřuješ své tajemství někomu cizímu přes internet nebo raději někomu koho znáš?

Já se svěřuji jen svým sestřám nebo nejlepším kamarádům. Na internetu bych nikomu nic důvěrného nesdělila. Naopak ostatní sdělují intimnosti mě. Například nedávno mi jedna holka řekla, že byla dvakrát znásilněná a že se stydí to říct někomu ve svém okolí. Tak jsem se jí snažila něco poradit a uklidnit ji.

Když si chceš najít partnera, hledáš ho na internetu?

Jelikož mám manžela, tak hledám spíš kamarády. Ale pokud bych chtěla najít nějakého opravdového kamaráda, tak jdu raději ven mezi lidi.

Když máš nějaký koníček, podělíš se o něj raději s přáteli na internetu?

No, já o svých zájmech spíš mluvím se svými kamarády osobně, na internetu jen pokud se někdo zmíní o něčem, co zajímá i mě.

Myslíš si, že je v pořádku trávit svůj volný čas sám u počítače?

Myslím si, že to v pořádku určitě není, ale jelikož není dobré ani trávit většinu času u televize, tak si myslím, že občas zajít na chat je vhodná alternativa. Určitě bych ale raději chodila ven do společnosti, kdybych měla tu příležitost.

Předstírala jsi někdy na internetu, že jsi někdo jiný, nebo jsi udávala nepravdivé informace o sobě?

Já to dělám docela často. Pokaždé o sobě řeknu něco jiného, je to hlavně pro pobavení a navíc internet tuto možnost dává, tak proč bych ji nemohla využít. V reálném světě by to bylo celkem špatné o sobě lhát a něco pořád předstírat.

Uspokojuje tě chatování stejně jako komunikace s přáteli ve skutečnosti?

Neuspokojuje. Chatování je neosobní pokud toho člověka na druhé straně neznáte i osobně. Komunikace s přáteli ve skutečnosti je mnohem více uspokojující.

Cítíš se být zdravá a v pohodě?

Myslím si, že jsem celkově zdravá, ale dříve jsem měla velké zdravotní problémy, které se musely řešit několikrát operativně. Necítím se ale v pohodě a hlavně, když jsem ve společnosti. Mám problémy se svým vzhledem. Na chatu naopak jsou tyto problémy nepodstatné, protože mě ostatní nevidí. Chat je v tomto ohledu pro můj pocit pohody lepší.

Respondent 3: David

Muž, 19 let, student střední školy. Svobodný, bezdětný. Bydlí s rodiči ve velkém městě. Na chatu tráví 3 – 4 hodiny denně.

Jak ses k chatu dostal?

Když jsem byl v prváku na střední, tak mi spolužáci jednou v hodině počítačů ukázali, že chodí na chat a jak to funguje. Potom jsem začal doma používat i ICQ, abych se mohl se svými kamarády domlouvat.

Jaký způsob chatu používáš nejčastěji?

Nejvíce chodím na xchat a lidé.cz. Mám založený i svůj profil na líbímseti.cz. ICQ používám, když se domlouváme s kamarády, co budeme dělat. Mám i pár kamarádů z ciziny, tak si s nimi volám občas přes Skype. Je to zadarmo a lepší než přes telefon.

Kolik máš internetových přátel?

Na lidé.cz mám zhruba 70 přátel a na ICQ a Skypu dohromady asi 30. Z těch 70 přátel na internetu je část i mých skutečných kamarádů, ale většina je těch, co jsem nikdy neviděl.

Dělá ti problém se s někým na internetu seznámit?

Na internetu je seznámení bez problémů. Stačí, když se na chatu zeptáš, kdo si chce popovídat a pak se ozývá hodně lidí, co se zrovna nudí nebo si s nikým nepovídá. Problém je ale v tom, že většinou píší například holky, kterým je podle jejich profilu 20 a pak zjistím, že je jim 12 nebo 13. Když toto zjistím, tak začnu hledat dál.

Co tě vede ke komunikaci na chatu s někým, koho neznáš?

No já většinou nemám co dělat. S klukama hrajeme hry přes internet, a když už nás to pak nebaví, tak už nejdeme pak ven, ale jdeme na chat. Tak pak vydržím další 3 hodiny, než se mi chce jít spát. Na chatu můžeš zjistit i hodně dobrých informací, pokud máš třeba nějaký problém s PC nebo ve škole. Musíš jen vědět, kde ty informace hledat. Jsou různé chaty, které se podle těch informací jmenují. Já občas chodím na „Pařmeny“, kde se bavíme o počítačových hrách.

Kolik máš přátel ve skutečnosti?

Mám jich asi 15. Jsou to většinou kluci ze třídy.

Trávíš víc času doma u chatu nebo s přáteli venku?

Já trávím skoro většinu času doma u PC. Na chatu jsem většinou večer, až si přestaneme s kamarády hrát hry nebo v televizi nedávají nic dobrého. Ven s klukama chodíme hlavně o víkend, ale ve městě není zase tolik míst kam chodit.

Umíš si představit dovolenou nebo prázdniny bez chatu?

Já bych bez počítače neudělal ani krok. Vydržel bych to třeba jeden den, ale pak už bych nevěděl co mám dělat a asi bych se unudil. Pokud by byl nějaký dobrý program s kamarády, tak bych to bez internetu vydržel i mnohem delší dobu.

Využíváš chat hlavně k tomu, abys komunikoval s přáteli, které osobně znáš?

Na chatu se bavím i s lidmi, které jsem nikdy neviděl a neznám je. To je ale většinou na chvíli, i když už jsem se takto seznámil s dvěma kamarády, se kterými se občas párkrát za rok setkáme. Jinak si chatujeme hlavně s kamarády mezi sebou.

Svěruješ své tajemství někomu cizímu přes internet nebo raději někomu koho znáš?

Já když se chci vypovídat tak to napíšu spíš nějaký holce na chatu, aby mi poradila. Kdybych nějaký problém řekl kamarádovi, tak bych si připadal trapně. Na chatu je to snazší to říct, protože mě ta holka třeba už nikdy neuvidí.

Když si chceš najít partnera, hledáš ho na internetu?

Jednou jsem se seznámil s holkou na chatu. Zdála se mi celkem fajn, ale když jsem se pak párkrát sešli, tak už jsme si tolik nerozuměli. Nevěděli jsme, co si máme povídat, tak jsem to nějak skončili. Lepší je se seznámit třeba někde na diskotéce nebo v hospodě. Aspoň hned víte, jak ten druhý vypadá.

Když máš nějaký koníček, podělíš se o něj raději s přáteli na internetu?

Já se o svém zájmech bavím s kýmkoliv. Nedělám v tom rozdíl, jestli je to někdo, koho znám, nebo někdo, s kým jsem se právě seznámil na chatu. Vždycky se můžeš dozvědět něco nového. Já mám naštěstí jen pár koníčků a skoro všechny mají i kluci ze třídy, takže se vždycky mám s kým bavit.

Myslíš si, že je v pořádku trávit svůj volný čas sám u počítače?

Já si myslím, že to v pořádku je. Co chcete dělat, když nemáte venku kam zajít nebo se nudíte. To je pak lepší sednout k PC a nějak se zabavit než jen tak koukat do zdi a zabíjet čas.

Předstíral jsi někdy na internetu, že jsi někdo jiný, nebo jsi udával nepravdivé informace o sobě?

Když jsem byl mladší tak jsem předstíral, že jsem starší, abych se seznámil s nějakou holkou. Lhal jsem třeba i o vzhledu nebo o tom, že už pracuji a mám své auto. Dělal jsem to proto, abych více zapůsobil. Teď už tyto věci nedělám.

Uspokojuje tě chatování stejně jako komunikace s přáteli ve skutečnosti?

Já v tom nevidím rozdíl. Je mi jedno, jestli mluvím s někým na chatu, přes ICQ nebo ve skutečnosti. Je to pro mě komunikace jako každá jiná.

Cítíš se být zdravý a v pohodě?

Myslím, že zdravý jsem, až na občasné nachlazení, ale v pohodě se moc necítím. Každý den je to večer stejné – hry, chat, internet, TV, po čase už to začne nudit. Chtělo by to nějakou změnu, ale jinak si nestěžuji.

Respondent 4: Eva

Žena, 20 let, studentka střední školy. Svobodná, bezdětná. Bydlí u rodičů ve městě. Na chat chodí každý den na cca 2 hodiny.

Jak ses k chatu dostala?

Asi před rokem mi kamarádky, který často chatovali řekli, ať to taky zkusím, že je to zábava. Za nějaký čas jsem to zkusila a zjistila jsem, že mi na chatu jde komunikace lépe než ve skutečnosti. Tak jsem u chatu už zůstala.

Jaký způsob chatu používáš nejčastěji?

Já používám hlavně webový chat a facebook. Dřív jsem používala i ICQ, ale teď skoro se všemi kamarády z ICQ chodíme na facebook. Ten je o hodně lepší. Dá se tam dělat víc věcí než jen psát.

Kolik máš internetových přátel?

Já mám zhruba 30 přátel a většinu z nich znám osobně.

Dělá ti problém se s někým na internetu seznámit?

Na internetu je to celkem jednoduché. Hlavně když můžeš psát cokoliv. Ve skutečnosti má celkem problém se seznámit. Musím se hodně přemáhat a většinou to nedopadne moc dobře. Na internetu se většinou seznámím během chvílky, a proto chodím na chat.

Co tě vede ke komunikaci na chatu s někým, koho neznáš?

Já mám sice hodně přátel, ale málo jich je opravdových, takových, kterým můžeš všechno říct. Na internetu mám pár přátel, se kterými si píšou už dlouho a můžu jim toho dost říct i proto, že je to jednodušší.

Kolik máš přátel ve skutečnosti?

Mám asi tak 20 kamarádů, ale jen asi 2 opravdové, bohužel jsou oba na nějakou dobu v zahraničí.

Trávíš víc času doma u chatu nebo s přáteli venku?

Přes týden určitě na chatu, ale o víkendu, když přijedu domů chodíme s kamarády ven.

Umíš si představit dovolenou nebo prázdniny bez chatu?

Dovolenou si bez internetu dokážu představit, ale bez mobilu určitě ne.

Využíváš chat hlavně k tomu, abys komunikoval s přáteli, které osobně znáš?

Jak jsem již řekla, hodně používám facebook, kde se bavíme s kamarády, které už znám. Ale i tito kamarádi mají své přátele, které neznám, a párkrát jsem těmto lidem napsala, a teď kamarádím i s těmito lidmi.

Svěřuješ své tajemství někomu cizímu přes internet nebo raději někomu koho znáš?

Já svěřuji svoje tajemství jenom lidem, kterým můžu věřit. Těch je jen pár. Když se chci vypovídat, tak jim napíšu sms. Na chatu důvěrnosti moc nesdělují nikomu. Přijde mi to divné vykládat pro mě důležité věci někomu, koho skoro vůbec neznám.

Když si chceš najít partnera, hledáš ho na internetu?

Já v současné době partnera mám. Našla jsem si ho ale ve společnosti. Na internetu jsem nikdy kluka nehledala. Ze zkušenosti vím, že se málokomu na internetu dá věřit. Nechtěla bych se pak sejit s někým, kdo by mi psal jak je úžasný a pak, když bych ho viděla, tak bych nejraději utekla.

Když máš nějaký koníček, podělíš se o něj raději s přáteli na internetu?

O svých zájmech se bavím i s lidmi, které neznám moc dobře. Nedělá mi to problém. Na internetu je komunikace v tomto smyslu poněkud snazší. Můžu toho hodně navykládat, aniž by pravda vyšla najevo.

Myslíš si že je v pořádku trávit svůj volný čas sám u počítače?

Když není co dělat, tak si myslím, že zajít na chat si s někým popovídat je určitě lepší, než hodit každý den třeba do hospody. Navíc na internetu můžeš najít i hodně zajímavých informací. O víkendu bych ale u počítače pořád sedět nechtěla, jsem ráda, že se můžu pohybovat venku s lidmi, se kterými se dobře znám a spolu se dobře bavíme.

Předstírala jsi někdy na internetu, že jsi někdo jiný, nebo jsi udávala nepravdivé informace o sobě?

Občas řeknu něco, co není úplně pravda. Myslím si, že na internetu to tak dělá každý. Chat tyto lži umožňuje, protože nemáte jak si je ověřit. Když jsem byla mladší, tak jsem lhala i o svém věku, ale to už teď nedělám.

Uspokojuje tě chatování stejně jako komunikace s přáteli ve skutečnosti?

Je mi to celkem jedno. Myslím si, že je to stejné se bavit s někým přes chat nebo se s ním bavit třeba někde venku. Na chatu je to takové odlehčené, můžeš si prakticky říkat co chceš, to ve skutečnosti nemůžeš, ale jinak si myslím, že v tom není rozdíl.

Cítíš se být zdravá a v pohodě?

Zdravá se cítím jak kdy. Nedávno jsem byla nemocná a ještě to asi úplně nezmizelo. Jinak v pohodě jsem asi celkem pořád. Občas mám špatnou náladu, ale většinou jsem v pohodě.

Respondent 5: Gábina

Žena, 27 let. Učitelka na odborné škole. Vdaná, 2 děti. Bydlí s manželem a dětmi v rodinném domě na malém městě. Na chatu tráví tak cca 3 hodiny denně.

Jak ses k chatu dostala?

Před pár lety mi kolegyně z práce ukázala na počítači program ICQ. Později jsem si přes tento program začala psát i s dalšími kolegy z práce a nakonec jsem k tomuto způsobu přemluvila i své kamarády. Jelikož jsem si předtím psali a volali pomocí mobilního telefonu, všichni tuto levnější variantu uvítali. Navíc mám problém i s komunikací se svým manželem, tak se snažím komunikovat s ostatními lidmi tímto neosobním leč pro mne jediným možným způsobem.

Jaký způsob chatu používáš nejčastěji?

Já používám jenom ICQ. Moji přátelé bydlí daleko ode mě a komunikovat přes mobil je drahé.

Kolik máš internetových přátel?

Internetové přátele nemám žádné. Mám zhruba 4 kamarády, se kterými si skoro každý den píše přes ICQ.

Dělá ti problém se s někým na internetu seznámit?

Dělá mi to stejný problém jako ve skutečnosti. Nevím jak rozhovor začít a bojím se, že nebudu vědět, o čem se mám posléze bavit.

Co tě vede ke komunikaci na chatu s někým, koho neznáš?

Já komunikuji výhradně s těmi, které znám. Některé znám samozřejmě déle a lépe a některé méně.

Kolik máš přátel ve skutečnosti?

Vzhledem k mým domácím povinnostem a pracovnímu vytížení, mám kamarádů jenom pár a s většinou si píšu hlavně pře internet. Stýkáme se jen párkrát za rok.

Trávíš víc času doma u chatu nebo s přáteli venku?

Já trávím svůj čas s kamarády hlavně u chatu. Ven chodíme, jen když přijedou na návštěvu, nebo naopak já zavítám k nim. To se děje ale jen asi 4x za rok. Proto je pro mě ICQ jedinou možností jak s mými kamarády pravidelně udržovat kontakt.

Umíš si představit dovolenou nebo prázdniny bez chatu?

Jednou za rok je potřeba vypnout a jet někam do přírody bez moderních vymožeností. Ale po delší době, bych určitě začala internet postrádat.

Využíváš chat hlavně k tomu, abys komunikoval s přáteli, které osobně znáš?

Na tuto otázku jsem již odpověděla. Využívám chat pouze pro komunikaci se svými přáteli, které znám a se kterými potřebuji být v kontaktu.

Svěruješ své tajemství někomu cizímu přes internet nebo raději někomu koho znáš?

Přes internet bych nikdy nic velice osobního nesdělovala a už vůbec ne někomu, koho neznám. Tyto věci si většinou nechám, až své kamarády uvidím osobně.

Když si chceš najít partnera, hledáš ho na internetu?

Jak jsem se již zmínila dříve, mám manžela a děti, a proto žádného partnera nevyhledávám ani na internetu. Komunikuji pouze se svými známými a přáteli a nevyhledávám ani žádné nové kamarády.

Když máš nějaký koníček, podělíš se o něj raději s přáteli na internetu?

O svých zájmech se bavím hlavně přes ICQ s těmi , co jsou zrovna připojeni. V práci nemám moc času probírat své koníčky a proto se o svých zájmech posléze bavíme hlavně večer doma přes internet.

Myslíš si, že je v pořádku trávit svůj volný čas sám u počítače?

Určitě to v pořádku není. Je lepší a zdravější chodit ven do společnosti a komunikovat touto cestou. Pokud ale nemáte jinou možnost, je chat jediný způsob jak komunikovat se svými přáteli. Je to hlavně míň náročné na čas a peníze. Kdybych pokaždé měla jet za svoji nejlepší kamarádkou, která bydlí 200km daleko, se svým problémem nebo s žádostí o radu, dlouho bych to takto praktikovat nemohla. Je určitě jednodušší probrat tyto věci přes ICQ.

Předstírala jsi někdy na internetu, že jsi někdo jiný, nebo jsi udávala nepravdivé informace o sobě?

Nikdy jsem ani na internetu ani ve skutečnosti nic nepředstírala. Myslím si, že to do žádné formy komunikace nepatří.

Uspokojuje tě chatování stejně jako komunikace s přáteli ve skutečnosti?

Mně chatování neuspokojuje tak, jako komunikace osobní. Myslím si, že aby to bylo jak má být, tak musím toho druhého vidět. Určitě je mnohem lepší komunikovat osobně než přes počítač. Když ale nemáte jinou možnost, tak jste rád, že si popovídáte aspoň takto.

Cítíš se být zdravá a v pohodě?

Občas jsem nemocná, ale jinak si myslím, že jsem celkem zdravá. V pohodě se cítím málokdy. Stres a povinnosti na člověka hodně působí a málokdy se odreagujete tak, jak by bylo potřeba. Na chatu se cítím být více uvolněná než ve skutečnosti, to totiž musíte brát v úvahu vzhled, vystupování atd.